

SUBSCRIPTIONS:	
U. S. Canada & Mexico:	
One year	\$1.00
Six months	.50
Three months	.25
Foreign Countries:	
One year	\$1.50
Single Copy	2 cents.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE)

NAROČNINA:	
Za Zd. dr. Canada & Mexico:	
Celoletno	\$1.00
Polletno	.50
Četrtletno	.25
Za inozemstvo:	
Celoletno	\$1.50
Posamezna številka	2 centa.

VOL. IX. No. 38.

Phone: Cortland 5188.

NEW YORK, — PITTSBURG, PA., četrtek, 11. novembra (Thursday, November, 11.) 1915.

Geslo: „Slovenijo Slovenem“

Leto IX. Št. 38.

KAZEN ZA UMOR FRANC FERDINANDA. - BULGARI V NIŠU. - POHOD AVSTRIJCEV V ČRNOGORO.

ZADNJA POSTOJANKA SRBOV JE PADLA.

Berolin, Nemčija, preko Londona, 10. novembra. — Nemško najvišje armadno vodstvo naznanja z balkanskega bojišča, da so nemške čete zavele srbsko mesto Kruševac, postojanko velike važnosti ob železniški progi, 50 milj severozapadno od Niša.

S zavzetjem Kruševaca so izgubili Srbi po padcu srbskega glavnega mesta Niš ter Pirota in Kragujevaca svoje zadnje oporišče za nadaljnje vojskovanje. Zavzete Kruševaca kaže, da so prodrlje združene nemške in avstrijske čete že 90 milj daleč v Srbijo.

Poročilo se glasi sledeče: „Avstro-ogrške čete so dospole do Ivanjice (27 milj jugovzhodno od Kraljeva) in Ijonice (sedem kilometrov severovzhodno od Ivanjice). Nemške čete napadajo na višinah južno od Kraljeva. Med Kraljevo in Kruševcem je bila prekoračena zapadna Morava na več mestih.

„Kruševac smo zavzeli v noči od 6. do 7. novembra. Več kot 2000 srbskih neranjenih vojakov nam je padlo v pest.

„V bolnišnicah smo našli nekako 1500 ranjenecov. Vojni plen obstoji iz deset topov, velike množine streljiva in drugega vojnega materijala, ter zdravniških potrebščin.

„V dolini južno Morave smo pasirali Praskovce“.

NIŠ ZAZVET — POLOVICA SRBIJE OSVOJENA.

Amsterdam, 9. nov. (preko Londona). — Neka časninarska agentura iz Sofije potrjuje vest, da je prišla neka bulgarska divizija v srbsko glavno mesto Niš.

Združene nemške, avstrijske in bulgarske čete so osvojile do sedaj že več kot polovico srbskega ozemlja, ter so tudi v posesti največjega dela železniškega sistema. Pred dnevi javljeno združenje zavezniških čet z Bulgari pri Kriviru, je izpopolnilo jekleni obroč v obliki polukroga okoli bežečih Srbov.

ENERGIČNA OFENZIVA AVSTRIJCEV PROTI ČRNOGORI.

Cetinje, Črnogora, 9. nov. — Avstrijska ofenziva proti Črnogori se nadaljuje na hercegovski in drinski fronti. Črnogorsko vojno ministristvo naznanja, da so bili do sedaj odbiti vsi napadi.

London, Anglija, 9. nov. — Tukaj naznanjajo, da se zbirajo avstrijske čete ob meji Hercegovine, da vpadajo v Črnogoro. Ta vojna sila šteje 150.000 mož.

NIŠ OSTANE BULGARSKI.

Berolin, Nemčija, brezimičnim brzojavnim potom, 9. nov. — Na brzojav bulgarskega vrhovnega poveljnika o zmagovitemu premirju Radoslavovu, ki mu je naznanil, da so po jako krvavi boju zavele bulgarske čete Niš, in tam razvile bulgarsko zastavo, je odgovoril Radoslavov: „Ta znameniti zgodovinski čin, padec Niša, kjer bode odslej naprej vedno vihrala narodna bulgarska zastava v čast carju in dinastiji ter slavo hrabrih bulgarskih vojakov, je navdala mene in moje tovariše z velikim veseljem. Ministrski svet pozdravlja zmagovito armado, ki izpopolnjuje politiko narodnega edinstva“.

ŽELEZNICA V CARIGRAD V POSESTI ZAVEZNIKOV.

Berolin, Nemčija, (preko Sayville, L. I.). — Železniška proga v Niš je prosta, in pot v Sofijo in Carigrad je odprta.

Združene armade so prodrlje sedaj že čez devetdeset milj daleč v notrino Srbije. Ostaniki srbske glavne armade so na begu čez skoraj neprehodne gorske prelaze Novega Pazara v Črnogoro. Toda težko jim bode mti iz sedanje pasti. Avstrijci se hitro pomikajo proti Sandžaku, in ga najbrže prej zasedejo, predno pridejo Srbi tja.

Bulgari nadaljujejo svoj zmagoviti pohod, ter so že Angležem in Francozem prizadejali občutne izgube.

SRBI IN FRANCOZI SE ZDRUŽIJO?

Pariz, Francija, 9. nov. — Glasom neke brzojavke „Matinu“ iz Monastirja so francoske čete zasedle Petvar prelaz obvladajoče visine Kozjak in Babuno. Brzojavka pravi, da je v kratkim pričakovati združenja s srbskimi četami, ki se nahajajo na severozapadnem pobojju Babunova gorovja.

RAZDELITEV SRBIJE MED GRŠKO IN BULGARSKO.

London, Anglija, 10. nov. — Glasom doslej še ne potrjenih poročil iz Rima, sta se Grška in Bulgarska sporazumeli, da razdelita Srbijo in Albanijo med seboj. V Atenah nemški vpliv vedno bolj raste. Nemški častniki vstopajo v grško armado. Lahko je mogoče, da postane vstop nemških častnikov v grško armado sporna točka med aliranci in Grško.

Iz Aten javljajo, da je večina tamkaj izhajajočih dnevnikov ne samo strogo nevtralna, ampak da celo piše v zaveznikom prijaznem tonu. Da se je razpoloženje tako hitro izpremenilo je pripisovati vplivu grške kraljice, ki je, kakor znano, sestra nemškega cesarja.

ROMUNSKA OSTANE NEVTRALNA.

Pariz, Francija, 9. nov. — Romunski ministrski predsednik je poklical pred zasedanjem ministrskega sveta vse člane parlamenta pred se. Vsi dosedaj vprašani člani parlamenta se strinjajo z ministrskim predsednikom, da se vsaj začasno še ohrani nevtralnost.

PLAMENI REVOLUCIJE DIVJAJO V INDIJI.

LORD KITCHENER JE ODHTEL V VZHODNO DRŽAVO, DA REŠI BRITSKO GOSPODSTVO.

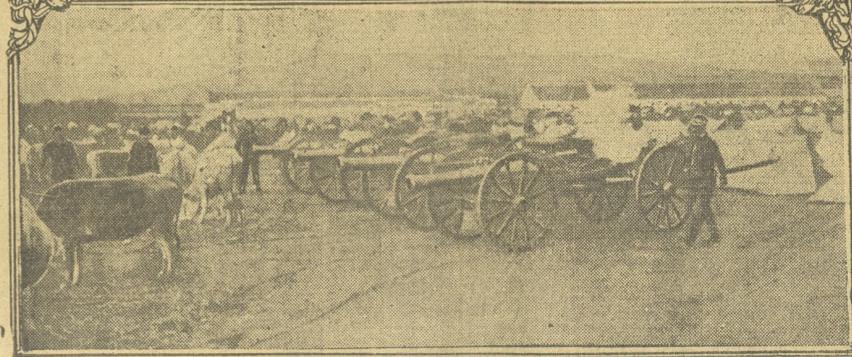
Washington, D. C., 9. nov. — Cilj tajinstvenega potovanja angleškega vojnega ministra Kitchenerja na vzhodni Balkan, ampak Indija, kjer je buknila vstaja na vseh koncih in krajih. Kljub strogi angleški in francoski cenzuri so prišla semkaj poročila, iz katerih je razvideti, da se je upro mohamedansko prebivalstvo ne samo v obmejnih krajih, ampak tudi v notrini dežele. Velika in dobro obljubena država Haiderabad se nahaja vsa v rokav upornikov. Nizam Mawab na Sultan-ul-Mulkih, ki je postal dva kavalerijska polka na bojišču na Francoskem in prispevek dveh milijonov dolarjev k angleškemu vojnu zakladu, je izgubil prestol. Ljudstvo ga je pregnalo.

Na Angleškem skrbno prikrivajo prebivalstvu punt v Indiji, ki pa ni neznan bolje poučenim krogom.

PRIPRAVLJANJE SRBIJE NA ZADNJI OBUPNI ODPOR. ODBITI NAPADI LAHOV NA DOBERDOBSKO PLANOTO ZA KRATKO ČASA SO IMELI NEKAJ USPEHOV, POTEM PA SO BILI S KRVAVIMI GLAVAMI POGNANI NAZAJ. — USPEHI NEMCEV V VOGEZIH. — EGIPET SE UPIRA. — BOJI ZA DARDANELE.

SERBIAN RECRUITS, BEING MUSTERED IN

NOTA ZDRUŽENIH DRŽAV ANGLIJI.

WASHINGTON PROTESTIRA RADI KVARJENJA AMERIKANSKE TRGOVINE. — ZDRUŽENE DRŽAVE ZAHTEVAJO, DA SE DRŽI VELIKA BRITANIJA PRIPOZNANIH MEDNARODNIH PRAVNIH PREDPISOV.

Washington, D. C. — Državni departament je objavil vsebino vsakatero trgovino z Nemčijo in Avstro-Ogrsko, celo preko pristanišnih sosednjih dežel. Izkušnje je pa pokazala, da Anglija ne zna razločevati med sovražno in nevtralno trgovino, in tako je prišlo, da se je bona fide nevtralna trgovina ameriških državljanov zmanjšala, ali postala popolnoma neavogena.

Nota je pisana v precej ostrem tonu, ter se deli v 35. paragrafov, ki navajajo pritožbe, ter več poglavij.

Na zahtelo Anglije, da se je porzdignila ameriška trgovina v nevtralne dežele, odgovarja nota, da se izvoz ni povečal, ampak so samo cene poskočile, ker so nevtralne države morale kupovati v Ameriki. Trg vojskujočih se vlasti jim ni bil odprt, kot v prejšnjih časih.

Nadlegovane ladje.

Mnoge ladje so bile zadržane in pripeljane v angleške luke, ker so jih imeli na sumu, da vozijo kontrabando in blago za sovražne dežele. Mednarodno ljudsko pravo sicer dovoljuje preiskanje ladij, toda ne da bi morale izpremeniti kurz. V sled sedanje metode pa trpi ameriška trgovina, in zagovor Anglije ne velja.

Angleška trgovina.

Potem povdarja nota: da se povzdignila angleška trgovina in gotovo tudi na stroške ameriškega trga. Združene države ne morejo trpeti take nepravilnosti napram svojim državljanom.

Združene države odločno vstrajajo pri tem, da imajo pravico prodajati v nevtralne dežele, in je nepostavno, ako hoče kdo vojskujočih se kratiti to pravico, samo na sum, da naj blago nadomesti stvari, ki so se prej prodajale iz nevtralnih dežel kakor sovražni deželi.

Združene države zahtevajo torej, da pouči britska vlada svoje mornariške častnike o tem, da opustijo v prihodnje nadlegovanje ladij, ki so samo osumljene, in naj jih ne odvedejo v kako britsko pristanišče.

Litina se peva nadeja z blokado, ki ima namen, onemogočiti vsakatero trgovino z Nemčijo in Avstro-Ogrsko, celo preko pristanišnih sosednjih dežel. Izkušnje je pa pokazala, da Anglija ne zna razločevati med sovražno in nevtralno trgovino, in tako je prišlo, da se je bona fide nevtralna trgovina ameriških državljanov zmanjšala, ali postala popolnoma neavogena.

Nepriprezanje blokade. Po zadoščenih izkušnjah ameriška vlada se more več pripoznati postavnosti blokade. Prvi pogoj postavno pravomočno postaje blokade je, da je efektivna, to se pravi, da jo mora izvršiti vojna sila, ki onemogoči dohod k sovražnem obrežju. Splošno znano pa je, da križajo nemške bojne ladje tako na Severnem kakor tudi Baltiškem morju, in da prihajajo nevtralne ladje v nemška pristanišča, sicer pa so nemške obali popolnoma odprte skandinavski trgovini.

Zaplenjenje ladij.

Nadalje protestira nota proti temu, da bi se morali ameriški državljanji obrniti s svojimi pritožbami radi deteniranih ladij na angleško sodišče za zaplenitve, kakor to zahteva britska vlada. Washingtonska vlada izjavlja, da sodišče o zaplenitvah v takih slučajih ni pristojno, in da se mora rešiti pritožbe diplomatskim potom, in da mora ameriška vlada ohraniti svojim državljanom odprto diplomatsko pot.

Pripominja se tudi, da si pridržijo ameriška vlada pravico protestirati proti proglasitvi gotovih izdelkov za kontrabandno blago.

Končno pravi nota, da morajo Združene države zahtevati da se držvi Velika Britanija določ mednarodnega prava, kakor je to tu di Anglija zahtevala od Združenih držav, ko so se leta borile za svoj narodni obstoj.

Združene države prevzamejo brez obotavljanja nalogo, čuvati integriteto nevtralnih pravic napram nepostavnemu postopanju vojskujočih se vlasti, in to nalogo bodo izvedle z vso energijo, z omo nepristranostjo, katero so kazale Združene države od začetka vojne napram vsem vojskujočim se vlastem.

Ameriška nota presenetila Anglijo.

London, Anglija, 9. nov. — Iz pisanja angleških listov o ameriški noti je razvideti, da jih je presenetila, kakor da bi že popolnoma pozabili, da obstoji med Ameriko in Aglijo kontroverza.

Nemcem je nota premila.

Berolin, Nemčija, 9. nov. — Ameriška nota Angliji je „premila in prepozna“ v tem soglašja vsenemški časopisje. Listi povdarjajo, da so argumenti washingtonske vlade sicer pravi, da pa nota ne vsebuje onih groženj, ki so bile v notah Nemčije, da so bile te note že bolj slične ultimatumu.

„ROCHAMBEAU“ REŠEN.

Tukajšnji urad francoske parobrodne družbe je dobil poročilo, da se je posrečilo pogasiti plamen na parniku „Rochambeau“, in da nadaljuje svojo pot v Bordeaux.

RUŠI ZOPET POKUŠAJO Z OFENZIVO.

Berolin, Nemčija, 9. nov. — Nemško vrhovno vojno vodstvo naznanja iz glavnega stana na vzhodu: „Ruši so začeli z ofenzivo pri Rigi in ob Dueni od Duenaburga. Ruski napadi so bili odbiti, ponekodi s hudimi izgubami zanje“.

Armadna skupina princa Leopolda nima ničesar povedati, armadna skupina generala Linsingena pa naznanja: „Ruski napadi severozapadno od Czatorysk so se izjalovili. Ujeli smo tri častnike in 371 mož“.

ITALIJANSKI POTNIŠKI PARNIK TORPEDIRAN.

Rim, Italija, preko Pariza, 9. nov. — Nek velik podvodni čoln, ki je vodil avstro-ogrsko zastavo, je torpediral in potopil italijanski potniški parnik „Ancona“. Na ladji je bilo 422 potnikov in posadka bročeca 160 mož. Pri katastrofi je izgubilo okoli 100 ljudij življenje. Rešene so izkrcali v Biserta.

„Ancona“ je prišla dne 29. oktobra iz New Yorka v Genuo, ter je bila na poti nazaj, ko jo je dohitela usoda. Ladji je poveljeval kapitan Massardo.

Potopljena ladja, parnik na dva vijaka, je obsegala 8216 ton, ter je bila last Italijanske parobrodne družbe. „Ancona“ je bila zgrajena leta 1908 v Belfastu. Dolga je bila 500 čevljev, ter je mogla vzeti seboj 2500 potnikov medkrovja ter 60 potnikov prvega razreda. Opravljala je prometno službo med New Yorkom, Philadelphijo, Genuo in Napoljem.

Če je bilo na potopljeni ladji tudi kaj Amerikancev, še ni znano. Tukajšnji zastopniki Italijanske parobrodne družbe naznanjajo, da o se Amerikanci radi posluževali italijanskih ladij, in da so vzele edno več Amerikancev seboj. Tako vsaj piše tukajšnji angleški tnevnik „World“, ki se vedno poteguje za alirance.

NOVA PROTESTNA NOTA AVSTRIJE.

Washington, D. C., 9. nov. — Državni departament je objavil da nes besedilo druge note avstrijske vlade, v kateri protestira slednja proti izvozu orožja in municije iz Združenih držav alirancem. Nota izjavja, da nasprotuje izvoz tako ogromne množine municije duhu nevtralnosti, medtem ko se tudi ne more trditi, da bi bila katera vojskujočih se vlasti prikrajsana, ako bi se prepovedel izvoz orožja. To bi bila prava nevtralnost.

POTOPLJEN BIVŠI PARNIK ZDRUŽENIH DRŽAV.

Alger, 9. nov. — Francoski parnik „Yser“, nekaj pa ameriški parnik „Dacia“, se nahaja na dnu Sredozemnega morja. Potopil ga je nek nemški podvodni čoln. Ladja, vodeča ameriško zastavo, je bila meseca februarja, naložena z bombažem, na poti iz Združenih držav v Nemčijo. Parnik je pa zasačila neka francoska križarica, in ga je francoska sodnija o zaplenitvah zaplenila. Ameriška vlada je zaman protestirala proti temu. Parnik je bil nato prodan, prekrščen v „Yser“, ter postavljen v francosko službo. Vso posadko in potnike je bilo mogoče rešiti.

RUSKI POLJEDELJSKI MINISTRI ODSTOPI.

Petrograd, Rusija, 9. nov. — Ruski poljedelski minister Krivosin je protovoljno odstopil, in to iz „zdravstvenih ozirov“. (Bo pač kaj drugega. — Op. ur.)

KITAJSKA — MONARHIJA.

Peking, Kitajska, 10. nov. — Skoraj vse kitajske province so se pri zadnjih volitvah izrekle za zapetno upeljavo monarhije. Vlada je naznanila, da se izvrši izpremenba vladnega sistema šele prihodnje leto, to pa z ozirom na proteste Japonske, Angleške in Francoske.

POTEK ŠESTE REDNE KONVENCIJE S. N. P. E.

(Nadaljevanje.)

Društvo št. 7. Delegat Šturm se pritožuje, da je glavni tajnik preveč strog in natančen napram društvem...

Društvo št. 8. Delegat Lustig pozdravlja konvencijo in poroča, da je pri njih društvu sloga in deluje isto za procvit jednote...

Protipredlog, da se temu bratu ne izplača bolniške podpore in ne odškodnine. Podpirano in sprejeto.

Delegat Lustig čita se pritožbo člana brata Hodnik, ki se pritožuje, da mu brat „urednik“ črta dopise...

Brat urednik pojasnjuje, da je bil prisiljen črtati ono, kar ni bilo dostojno za „Glasilo“...

Predloga se, da se zavzre ista pritožba in dopis in se da urednik priznaje. Sprejeto.

Društvo št. 9. Delegat Rutar poroča, da nima glade društva kaj posebnega, pač pa ima sam pritožbo glede afere br. Joe Lipovskega...

Delegat Rutar vpraša, zakaj se ni na svetel društva izplačala odpravnina br. Lipovskega...

Nadalje se prečita pritožba članice istega društva, sestre Alič, ki ji je bila podpora odbita. Prečita se zapisnik društvenega potnega odbora...

Delegat Rutar omenja še nekatero želje in nasvete društva, tikajoče se „Glasila“, pravil, glavnih uradnikov in sedeža jednote.

Društvo št. 10. Delegat Tavčar pojasnjuje vzroke prošnje br. Ant. Rudolfa, ki prosi za izplačanje bolniške podpore...

Po pojasnilu brata gl. tajnika in po kratki debati se predlaga, da se mu izplača bolniška podpora in odpravnina. Stavi se protipredlog...

Zatem pride prošnja žene brata Ojsterška, ki želi, da bi na nadalje plačevala samo v posmrtniškem skladu...

Društvo št. 12. Delegat Hofman poroča, da društvo ne more zelo napredovati, ker je majhna naselbina...

Društvo št. 13. Delegat Lautar nima glade društva nič za poročati, pač pa želi, da se prečita pritožba br. Peteka...

Predloga se, da se podpora omenjenemu bratu izplača. Podpirano in sprejeto.

podporo zaradi pomanjkljivo izpolnjene nakaznice.

Brat glavni tajnik poroča, da je datum na nakaznici ponarejen in da se na take nakaznice ne izplačuje. Po kratki debati je stavljen predlog...

Društvo št. 14. Delegat Brenec pozdravlja konvencijo in imenuje istega društva ter poroča, da je vse v redu in da društvo želi, da se v bodoče preuredi pravila...

Nato se predlaga, da se predlaga pri vsakem poročilu društva fudi račun med jednoto in istim društvom. Predlagano in sprejeto.

Potem se prečita pismo od br. Bratstvo št. 6. v Sygan, Pa. ki vabi delegacijo, da se udeleži v nedeljo veselice...

Na to zaključni predsednik sejo ob šesti uri zvečer.

Dopoldanska seja 24. septembra 1915.

Predsednik otvori sejo ob 8 zjutraj.

Čitajo se imena delegatov in glavnih uradnikov. Navzoči so vsi.

Čita se zapisnik zadnje seje in sprejme. Podpirano in sprejeto.

Čita se dopise in brzojave. Potem se prečita se pismo od Gl. Svobode Co., ki se pritožuje, da ji S. N. P. J. dolguje za razvršila ista tvrdka za jednoto in zahteva, da se ji izplača svoto, ker jo ima pravico tirjati.

Brat glavni tajnik in upravnik podasta v tem natančno pojasnila. Po kratki debati se stavi predlog, da se vzame na znanje sklep glavnega odbora...

Potem se preide na poročila društev.

Društvo št. 15. Delegat Rešelj poroča, da je društvo v dobrem stanju, in da se člani zanimajo za napredek in državljanstvo, kar dokazuje dejstvo, da je polovico članov ameriških državljanov...

Društvo št. 16. Delegat Rešelj poroča, da je društvo v dobrem stanju, in da se člani zanimajo za napredek in državljanstvo, kar dokazuje dejstvo, da je polovico članov ameriških državljanov...

Potem se poroča glavni tajnik obširneje, zakaj nima jednota licenc v vseh državah.

Društvo št. 17. Delegat br. Mavec poroča, da društvo stoji dobro in v teku več kot 10 let svojega obstanka ni imelo še nikakih prepirljivih pritožb.

Društvo št. 19. Delegat Jug nima nič posebnega poročati. Pri društvu je sloga in red.

Društvo št. 20. Delegat undnič poroča, da društvo dobro napreduje in složno deluje za jednote. Prosi tudi, da se plača bolniška podpora br. Plahuč v znesku \$24.00...

Br. Pire, delegat istega društva poroča, da je pri društvu vse v redu, razen že omenjene zadeve br. Plahuč, ki je bil napaden in društvo zahteva podporo za njegovo. Oba delegata pojasnujeta o tej aferi obširneje.

Društvo št. 21. Delegat Korošec poroča, da društvo dobro napreduje in složno deluje za jednote. Prosi tudi, da se plača bolniška podpora br. Plahuč v znesku \$24.00...

Predloga se, da se podpora omenjenemu bratu izplača. Podpirano in sprejeto.

in sprejeto.

Za društvo št. 21, ki nima delegata, poroča brat Pogorelec, in sicer, da društvo dobro napreduje ter poroča nasvete glede pravil, tiskarne in Glasila in h koncu pozdravlja v imenu društva delegacijo...

Društvo št. 22. Delegat Likovič poroča zadevo člana Grozdniča in želi, da se ista reši na konvenciji.

Brat glavni tajnik poroča, da je omenjeni član že sprejel svojo odškodnino in odpotoval v stari kraj. Po daljšem pojasnilu se stavi predlog, da se ostane pri tem, kar je bilo že izplačano.

Nadalje poroča delegat zadevo bivšega brata Rozmana, ki je izvršil samomor ter dolguje nekemu bratu na hrani, ter želi, da se isti dolg plača iz posmrtnine umrlega brata.

Brat glavni tajnik poroča, da ima sedaj vse zadeve v rokah avstrijski konzulat in advokat, in da bo ista svota izplačana, če se bo dobilo zato pooblastilo od dedičev. Poročata tudi, da je društvo zadovoljno z delovanjem gl. tajnika in želi, da bi postalo naše „Glasilo“ kmalu dnevnik.

Društvo št. 24. Delegat brat Goren poroča, da nima nobenih pritožb in prošenj. Poroča, da je primanjkljaj za bolniški sklad, zato tako velik, ker se je društvu priklopilo še eno drugo manjše društvo.

Društvo št. 25. Delegat Dolenc poroča, da nima nobenih pritožb in prošenj. Poroča, da je primanjkljaj za bolniški sklad, zato tako velik, ker se je društvu priklopilo še eno drugo manjše društvo.

Društvo št. 26. Delegat Dolenc poroča, da nima nobenih pritožb in prošenj. Poroča, da je primanjkljaj za bolniški sklad, zato tako velik, ker se je društvu priklopilo še eno drugo manjše društvo.

Društvo št. 27. Br. Bedene nima nobenih posebnosti in ne pritožb in je društvo v dobrem stanju.

Za društvo št. 28, prečita br. Hrast pismo in pritožbo članice istega društva sestre Pintar.

Brat glavni tajnik poroča, zakaj ji je bila odtrgana podpora, in po omenjeni sestri ne izplača nadaljnje podpore. Podpirano in sprejeto.

Društvo št. 29. Delegat Peček želi, da se reši zadeva brata Potočarja, ki ima kost v roki zlomljeno, pa je bila nakazana podpora samo do dne, ko je bil zasačen pri delu.

Društvo št. 30. Delegat Peček želi, da se reši zadeva brata Potočarja, ki ima kost v roki zlomljeno, pa je bila nakazana podpora samo do dne, ko je bil zasačen pri delu.

Društvo št. 31. Delegat Peček želi, da se reši zadeva brata Potočarja, ki ima kost v roki zlomljeno, pa je bila nakazana podpora samo do dne, ko je bil zasačen pri delu.

Društvo št. 32. Poroča br. A. Terbovec, da društvo nima nič posebnega.

Društvo št. 33. Delegat Repovš poroča, da je pri društvu vse v najlepšem redu in nima nobenih pritožb.

Društvo št. 34. Delegat Repovš poroča, da je pri društvu vse v najlepšem redu in nima nobenih pritožb.

Društvo št. 35. Delegat Repovš poroča, da je pri društvu vse v najlepšem redu in nima nobenih pritožb.

Društvo št. 36. Delegat Dolinar nima nobenih posebnih poročil.

Društvo št. 37. Delegat Žerovce poroča, da je pri društvu vse v najlepšem redu in dobro napreduje ter se zahvaljuje glavnemu tajniku za točno poslovanje in da članstvo želi, da se spremeni Glasilo v dnevnik.

Društvo št. 38. Delegat Korošec poroča, da nima nobenih pritožb in prošenj in da vse nespornostne stvari rešijo.

Društvo št. 39. Delegat Korošec poroča, da nima nobenih pritožb in prošenj in da vse nespornostne stvari rešijo.

Društvo št. 40. Delegat Rutar poroča, da so vsi, ki tam bivajo, Slovenci pri njih društvu in da isto dobro napreduje.

Društvo št. 41. Ker društvo nima delegata, prečita brat gl. tajnik pismo od društva, ki ima več dobrih nasvetov glede pravil, kar se vzame na znanje.

Društvo št. 42. Delegat br. Underwood poroča, da je pri društvu vse v redu, da je društvo v najlepšem mestu drž. III. Na to pojasnjuje zadevo brata Jakob Kavčiča, kateremu se je zadržal...

lepšem mestu drž. III. Na to pojasnjuje zadevo brata Jakob Kavčiča, kateremu se je zadržal... pira. Na to navaja brat gl. tajnik vzroke, zakaj mu ni podpora izplačal. Delegat društva pojasnjuje, da če se ne plača ta podpora, da bo le društvo trpelo, ki je omenjenemu članu iz človekoljubnosti pomagalo. Na to, se predlaga, da se izplača podpora. K temu predlogu se doda, da se izplača podpora iz ozira, ker so se zavzeli za njega odtotni bratje. Stavljen je protipredlog, da se mu izplača le polovico podpore, ker je bil omenjeni brat pijan in da ni dovolj dokazov. Predlog sprejet.

Društvo št. 43. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 44. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 45. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 46. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 47. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 48. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 49. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 50. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 51. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 52. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 53. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 54. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 55. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 56. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 57. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 58. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 59. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 60. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 61. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 62. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 63. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 64. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 65. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 66. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 67. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

Društvo št. 68. Delegat Jančič nima nobenih pritožb in da v imenu društva zaupnico celemu glavnemu odboru za njegovo izbornost poslovanje.

50,000 KNJIZIC. Ako trpite na katerikoli moški bolezni, pišite po našo brezplačno knjižico. V tej knjižici lahko čitate, kako se morate, ki trpijo na bolezni kot je zastupljena...

be pozdravlja gl. uradnike in celo delegacijo. Potem predloži prošnjo br. Kočevarja, ki mu je gl. odbor odklonil podporo. Br. gl. tajnik poroča, da mu je bila podpora nakazana iz posmrtninskega sklada, pač pa se je pri- držala zato, ker je pred izplača- njem isti član umrl, na kar se stavi predlog, da se ravna po pravi- lih. Predlog podpiran in sprejet. Nadalje tudi vpraša, ako se br. Rusa sprejme v jednoto. Se zaključijo, da se ravna po pravi- lih. Društvo št. 62. Delegat Lam- nima nima nič posebnega poročati. Pri društvu je vse v redu. Zahva- ljuje se tudi glavnemu odboru in članstvu za podporo, ki jo je dru- štvo dobivalo v času stavke v Mi- chiganu. Društvo št. 63. Brat Zornik poroča za društvo, da je pri istem vse v redu. Društvo št. 64. Delegat Te- kavec poroča, da je pri društvu vse v najlepšem redu in da nima nobenih pritožb. Društvo št. 65. Delegat R. Godina poroča, da je društvo na- predno in v redu. Poroča, da so imeli več slučajev dolge bolezni, da pa pazi strogo na bolnike in nakazovanje podpor. Želi, da se reši zadeva br. Polanška, ki pro- si se za podporo iz odpravninske- ga sklada. Br. Verdebar daje o tem potrebna pojasnila, na kar se stavi predlog, da se zavrne proš- nja, in ne plača nadaljnje pod- pore, ker se ni podvrzel zdravni- škim nasvetom in pravilom. Pred- log sprejet. Za tem se prečita pritožba br. Bobeka. Pritožuje se, da se mu ni plačalo \$2.00 bolniške podpore na dan, za katero je že šest mesecev plačeval asessment. Br. gl. tajnik poroča, da je bil isti član vklju- čen za en dolar podpore, a proš- nja da pristopi br. Bobek v viš- ji razred, je pa bila od vrhovnega zdravnika zavrnjena, na podlagi česar je odborova seja zaključila, da se mu izplača samo en dolar podpore na dan. Del. Godina po- jasnjuje vso stvar natančno, na kar se stavi predlog, da se osta- ne pri sklepu jednote seje. Pod- pirano in sprejeto. Delegat Godina poroča še, da želi društvo, da postane „Glasilo“ dnevnik, toda ne prisiljen. Društvo št. 68. Del. Zupančič nima nobene pritožbe ne prošnje in poroča, da je pri društvu vse v najlepšem redu in deluje za pro- vit in napredek jednote, koliko je mogoče. Društvo št. 69. Del. Masera poroča, da je pri društvu vse v redu. Pritožb in prošenj nima. Društvo želi, da se spremeni „Glasilo“ v dnevnik in izraža zaupni- co glavnemu odboru. Društvo št. 72. Del. Goršek predloži zadevo br. Franka Drš- čina, kateremu se je odklonila podpora. Poroča, da se omenjeni brat ni držal popolnoma po pravi- lih, za kar ga je tudi društvo ka- znovalo za nekaj podpore. Zatem pojasnjuje br. gl. tajnik celo za- devo natančno in kakšna poročila je imel, na podlagi katerih je od- borova seja podporo odbila. Vna- me se o tem daljša debata, na kar se predlaga, da se ravna po pravi- lih, in potrdi sklep odborove seje. Stavljen je protipredlog, namreč, da se izplača le polovico zahtevane svote. Posredovalni predlog se glasi, da se dobi na- tančne datume glede te podpore in da se mu izplača podpora le od dne, ko se je prijavil bolnim in do dne, ko so ga dobili pri delu. Posredovalni predlog sprejet. Nadalje poroča delegat, da želi društvo, da postane „Glasilo“ dnevnik, pa ne prisiljen, ter da se sedež jednote premesti v kakšno drugo mesto države Illinois in da se ne voli v glavni odbor članov,

ki trgujejo z opojno pijačo. Zatem se stavi predlog da se v po- šilji in pošlje zahteva do načelnih spisov in pošlje zahteva do načelnih spisov in pošlje zahteva do načelnih spisov... Društvo št. 74. Se vzame na znanje. Društvo št. 75. Del. Jančič pozdravlja delegacijo in gl. od- bornike. Za tem priporoča proš- njo za neozdravljivega br. Majna- riča, ki želi, da se mu da odprav- nina. Društvo izreka gl. odborni- ka, ki želi, da postane član zaupni- ko glavnemu odboru in da bi se pravi- la tiskala v bodoče tudi v hrva- škem jeziku. Predloži tudi zadevo društva št. 11., ki je inkor- porirano v državi Washington kot društvo za verske, dobrodeln- e in izobraževalne namene, kar je proti načelni izjavi naše jednote. Po daljšem pojasnilu in kratki debati se predlaga, da se naznani omenjenemu društvu, da se mora podvreči načelni izjavi naše jed- note in opustiti verske napise v čarterju in povsod. Podpirano in sprejeto. Društvo št. 76. Del. Alič po- roča, da je pri društvu vse v re- du in da se dobro sporazume z gl. odborom. Društvo št. 78. Del. John Tr- hovec poroča, da nima nobenih pritožb in da društvo želi, da Glasilo postane dnevnik, pa ne prisiljen. Društvo št. 79. Del. Kolar po- roča, da je društvu v redu. Nima pritožb, pač pa prosi, da se pravi- la tiskajo v bodoče tudi v hrva- škem jeziku. Prosi tudi, da se reši zadeva br. Livajca, ki je že prejel

vso podporo, pa zahteva, da se mu plačuje še nadalje. Po pojasnilu br. gl. tajnika se stavi predlog, da se nadaljna podpora ne naka- že, če pa omenjeni član dokaže, da ima čisto novo bolezen, maj gl. odbor ukrepa po pravi- lih z dodat- kom, da piše gl. tajnik na najbliž- je društvo, da ga preišče. Sledi kratka debata. Predlog podpiran in sprejet. Društvo št. 80. Del. Stjepana- vič pozdravlja delegacijo in od- bornike in poroča, da je pri dru- štvu vse v redu. Pozivlja tudi de- legacijo, da odloči, če se sprejme rojaka, ki je po pravi- lih bil pri- siljen odstopiti, nazaj v jednoto po starosti, ko je pristopil prvi- v jednoto. Po kratki debati stavi se predlog, da se ga vzame nazaj v jednoto kot novega člana. Pod- pirano in sprejeto. Društvo želi tudi, da postane „Glasilo“ dne- vnik.

SENZACIONALNO PRE- GNANSTVO. Na povelje komandanta petra- grajskega vojaškega okrožja je bil eden prvih veleindustrijaev Konstantin Spann pregan v Si- birijo. Listi poročajo, da so Spannovi starši že pred desetlet- jem iz Saksonske preselili v Pe- tergrad in si pridobili rusko drž- ljanstvo. Konstantin Spann, vs- kakratni minister, je bil za državni svetnik, generalni ma- telj ruke delniške družbe za delovanje municije in vojnih je- trebčin, nadzornik balistič- ega deljednice in član upravnega ob- hora tovarov Patilov, katere to- varne so za Rusijo to, kar Skolo- ve za Avstrijo in Kruppove za Nemčijo.

BOJNE MAPE EVROPSKIH V BOJ ZAPLETENIH DRŽAV V OBLIKI VELIKE KNJIGE Z 20 STRANMI. SAMO 25 CENTOV. Najnovejši bojni zemljevid, knjiga 20 strani v barvah. Knjiga je velika 14 1/2 palca v dolžino in 10 palcev v širino. Najprej so navedene sile vseh vojsk s številkami, nadalje so v njej slike vladarev vseh vojskajočih se držav in onih, ki se še utegnejo zaplesti v vojno. Skupaj deset vladarjev. Zatem brva mapa v barvah porazdeljuje celo Evropo, kakor se v sedanji vojni igrajujo države, in kdo in proti komu se bori, je tudi označeno v barvah. Četrta stran obsega cel svet, na kateri je označeno, koliko ima vsaka vojujoča se država kolonij ali naselbin in kje se nahajajo. Na peti strani je v barvah nemško cesarstvo, obkrožen od sovra- žnikov, ki se bojujejo, in kje se bojujejo. Na šesti strani je Rusija z mejami Nemčije in Avstro-Ogrske, kjer se sedaj bijejo silno krvavi boji. Sedma stran obsega Anglijo z njenim otočjem in Irsko, okoli ka- tere se bijejo velikanske pomorske bitke. Na osmi strani je Francija z mejami in Nemčijo in Belgijo, koder razsajajo najhujšiji boji. Deveta stran obsega celo avstro-Ogrsko državo z njenimi mejami na Srbiijo, kjer so se bili naši sinovi, bratje in sosedje, in pa z mejami na Rusko, kjer se sedaj merijo avstrijske in ruske vojske v najpre- teteljih bojih. Na deseti strani je Srbija z novo teritorialno posejto in mejami, kjer se nahaja sedaj srbska vojska 1 t. 4.

SLOVENCI IN SLOVENKE, NAROČAJTE SE NA „SLOVENSKI NAROD“, NAJBOLJŠI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

NAŠE TEKME ZA KRASNA DARILA SO SE UDELEŽILI DOSLEJ SLEDEČI NAROČNIKI IN NAROČNICE „SLOVENSKEGA NARODA“.

John Adamich je pridobil naročnikov za	72 dobitkov
Anton Kelbel je pridobil naročnikov za	68 dobitkov
John Recher je pridobil naročnikov za	48 dobitkov
Lucija Ribnikar je pridobila naročnikov za	38 dobitkov
Antov Udovič je pridobil naročnikov za	8 dobitkov
Matija Leskovec je pridobil naročnikov za	8 dobitkov
Frank Martinjak je pridobil naročnikov za	8 dobitkov
Mike Pershe je pridobil naročnikov za	8 dobitkov
Anton Kropusek je pridobil naročnikov za	6 dobitkov

Kdor se ni prečital zadaveznega oglasa na 5. strani „Slovenskega Naroda“, naj to stori danes ter začne takoj nabirati naročnike. Uprava „Slovenskega Naroda“.

STRAŠNA POŽARNA KATASTROFA.

Požar v neki brooklynski tovarni je zahteval 13 človeških žrtev. -- Izhodi zaprti in podjetnik se ni oziral na varnostne predpise.

V tovarniškem poslojstvu števil. 285-287 North 6. ulica blizu Metropolitan Ave., v Williamsburgskem delu Brooklyna je nastal v soboto popoldne požar, ki je zahteval 13 človeških žrtev, med temi 10 žensk. Ranjenih pa je bilo okoli 50 drugih oseb. Katastrofa je silena ona, ki se je zgodila pred leti v delavnicih Triangle Shirt Waist Co. v New Yorku.

Pri zadnji nesreči so istotako prišle žrtve plamenov ob življenje kot miš v past. Izhodi so bili zaprti, torej nobene rešitve. Več hišnih blokov daleč naokoli je bilo slišati obupne klice nesrečnikov, ki so se prazili pri živem telesu. Na edini varstveni lestevici na fronti poslojstva so se odigrali strašni prizori. Delavci se je polotila panika, da ni bilo mogoče rešiti potom priti na varno. Poleg tega še pride, da so se nekateri moške upravniki obnašali. Samo na svojo lastno rešitev misleč, so vlačili ženske za lase, jih pehali proč, jim trgali obleke raz telo. Štiri deklice so prišle popolnoma nage doli. Okoli dvajset jih je

imelo samo še spodnje hlače na sebi.

Lastnik poslojstva Edw. E. Diamond in njegova žena sta bila aretovana, ter po zaslišanju izpuščena pod varščino po \$25.000 na prosto. Vrši se stroga preiskava, ki mogoče prinese podrobnosti na dan. Toliko je gotovo, da se ni oziralo na varnostne predpise. Priča kovati je nadaljnjih aretacij.

POŽAR NA MORJU.

Na parniku „Rochambeau“ francoske črte je nastal ogenj. -- Bajne ni velike nevarnosti.

V tujakšnji urad francoske parobrodne družbe je prišlo brezčim nezgodnim potom poročilo, da se nahaja parnik „Rochambeau“ na visokem morju v plamenih, da pa začasno ni nevarnosti, in da upa kapitan doseči pristanišče Halifax.

Po kapitanovem poročilu se je pojavil ogenj v srednjem skladišču za premog, vendar upa, da bo de mogoče preprečiti razširjenje plamenov od prihoda v Halifax. Parnik je odplul v soboto iz New Yorka, ter ima na krovu nad 400 potnikov. Namenjen je bil v Bordeaux.

Policija zopet slutiti „zaroto“ a la Fay, Scholtz in drugi. Meni namreč, da je kak „zarotnik“ položil bombo v skladišče. Tujakšnji zastopniki družbe pa razmatrajajo, da je nastal ogenj sam od sebe.

MACEDONIJA IN MACEDONCI.

Poleg dosedanjih bojiš je postala isto sedaj tudi Macedonija. V momentu, ko se Bulgarija pripravljala na oprostitve svojih bratov v Macedoniji, je tudi četvero-sporazum sklenil svoj bojni načrt. Zadrževal je, da hoče pomagati Srbiji iz njenih stisk, name-rava pa predvsem utemeljiti na drugi podlagi svoje dosedaj brez-uspešno pustolovstvo v Dardanelah. V Solunu so se izkrcali angleške in francoske čete, italijanske jim skoro slede. Zapadne vlasti so se na ta način kljub protestu Grške postolste tega važnega razhodišča železnic na balkanski polotoku. Stedla bode okoli 200.000 Macedonije, ako tega ne bo prej preprečile bulgarske čete. Macedonija tako gotovo v kratkem času stopi v ospredje splošne zanimivosti.

Macedonija je dežela, ki je postala vsled svoje geografske lege in okoli je bila odvzeta turške, an oblasti, za Evropo v političnem in ekonomičnem oziru velika važnejša. Spozna so to takoj, če se pogleda na njeno razmerje na balkanskem polotoku. Ta je razdeljen po svojem goratem sestavu v dva precej različna dela. V zapadnem delu se nahajajo mnoga gorovja, ki se raztezajo od severa proti jugu. V tem okvirju gorovja leže Bosna, Dalmacija, politični tvor vrste doline reke Neretve, Hercegovina, tršna in napel patrijarhalna Crnogora ter Albansko Primorje. Vse te dežele teže na zapad. Drugače pa vzhodni del Balkanskega polotoka. Tam se razprostirajo gorske črte od zapada na vzhod in se naslanjajo na gore Balkana, ki tvori razvodje timoške doline.

V zvezi z Balkanom se dviguje veliko višje gorovja Rodopska, Ozevgska in Rilska. Stvarjajo tri dele gorskega okvirja. Zapadni del tvori sedaj Bulgarija, ki je po naravi odprta proti Aziji. Vzhodni in zapadni del Balkanskega polotoka pa vezeta od Dardanel do Srbije in Macedonije. Prva obsega dolino Morave, slednja postaja šele v dolini Vardarja na litično-geografske skupnosti. Reka Morava in Vardar tvorita najvažnejše doline Balkanskega polotoka. Po teh dveh dolinah teče železnica od Beograda do Soluna, ki je najkrajša pot iz srednje in zapadne Evrope do Egejskega morja. Skozi Macedonijo pa vodi tudi največja in zelo važna prometna črta od Jadranskega obrežja do Carigrada. Teče še vedno, čepravno od Bitolja do Soluna in od tu do Carigrada že nadomeščena po železnici, ob stari, slavni rimski cesti Via Egnatia militaris Romanorum, ki je izhajala iz Drača. Macedonija je vsled tega v prometno-političnem oziru najvažnejši del polotoka. Samo ovek gorski prehod po veže s Srbijo. Irugače je oddeljena od Srbije in Bulgarije z visokimi gorami, čez katere je le malo ozkih prelazov. V Stafo Srbijo vodi iz Macedonije je Kačanski prelaz na Kosovo polje, slavnoznano po bitkah, ki se se bile na njem. Iz Bulgarije se oride po dolini reke Strume in dolinah Krive reke in Bregalnice doli v Macedonijo. Od Grške je deli razvodje reke Bistric, od Trakije pa je dele višine, ki obdajajo vzhodno obrežje Meste.

Dasi leži v isti širinski stopnji s srednjo in južno Italijo, ima ta dežela razen nekaterih krajev v morju, le zmerno kontinentalno podnebe. Po zimi zamrznejo vse reke. Sneg zapade nizko doli do gorskih podnožij. Tedaj se brzo preseljujejo napol divji pasčani rodovi z visokih gorskih brd v ravnine ob morju, kjer prezimujejo s svojimi čredami.

Macedonija je tako velika kakor Stajerska, Koroška in Kranjska dežela skupaj. V zadnjih letih turškega gospodstva je štela približno dva in pol milijona prebivalcev. Polna naravnih zakladov in zelo rodovitna, je samoobsebi vzdržala že iz davnih časov poželjivo sosednjih narodov. V sled tega je postala Macedonija v narodnostnem pogledu prava zmes narodnosti. Število tu živčih Bulgarov gotovo presega en milijon. K temu pride 200.000 Grkov, ki bivajo v mestih in obrežnih vaseh in

kakih 250.000 Bulgarov in 50.000 Kucovlahov, ki pripadajo grški cerkvi in se prostovoljno helenizirajo. Vsa, ki je prepotoval Macedonijo, je čudom opazil ta etniško spreminjajoči pojav, ki v vdnim asimiliranjem slovanskih, albanskih in rumenskih narodov obnavlja Helenizem, pojav, na katerega je opozoril že Fallmerayer.

Srbi živijo v Macedoniji v severnem goratem delu. Porečje Španjolski židje so se naselili vsled izgnanstva iz Španije v luno. Oni tvorijo tu glavno maso prebivalstva, 60.000 oseb njihovega plemena daje mestu obliče židovskega mesta. Mohamedanskega življa v Macedoniji se cen. zadnjih turških vojaških matrikah iz leta 1910., na kakih 900.000 duš. Ti se sestajajo iz Albancev, Turkov, nomadnih selčevskih plemen, Jurukov in Konjarjev. Slednje imenovani dve plemeni sta se priselili kot ovčiji pastirji velhlovod iz Azije, dandanes pa se pečajo z rejo malih gorskih konj. Razum teh pa se nahajajo na macedonskih gorah še vse poudrugih narodnosti. Razpršeni o stanki narodov in plemen, ki jih je privablja lepa macedonska dežela, kakor privabi topel, žare plamen večje.

Macedonija se deli po svoji topografski sestavi v mnoge večje in male doline, katerih kulturne središča so civilizirano ljudstvo balkanskega polotoka. Glavni kraj in naravno središče je Solun, ki leži na krasnem rodovitnem obrežju Turki so iz umirjnih razlogov odvrgli del naravnega pomena iz Soluna v Carigrad. Bukareškemu miru je postal Solun sedaj grški mesto brez potrebnege zaledja, ki je bilo, kakor znano dodeljeno Srbiji.

V starem veku se je imenovala Macedonija le ozko ozemlje okoli Soluna s Pello, rojstnim krajem Aleksandra Velikega. Danes leži na tem mestu rečno grško selo Bellos. Solun je zgradil nek kralj in ga imenoval na čast svoj soprogi Tesaloniki. Od 5. stoletja naprej je bila Macedonija slovanska dežela, a šele v 8. stoletju se naselili Bulgari, prastar altajski narod konjenikov s turškim jezikom. Pomešali so se brzo s Slovani, pozabili svoj materni jezik in začeli ustanavljati prvo slovansko-krščansko državo v Macedoniji. Celo njihovi največji dedni sovražniki, Grki, so spoštovali njih kulturno dostopnost in spošobnost za civilizacijo, 400 let so se bojevali pozneje Bulgari in ki za posest bogate pokrajine, kler so se toliko oslabili, da niso mogli ubraniti Srbom pod vodstvom desetega Nemaniča, carja Stjepana Dušana, zasedanja Macedonije in njihovega časno lasti. V letu 1389. po bitki na Kosovem polju, so počeli Osmani osvovjevati si deželo in so v 15. stoletju popolnoma podjarmili.

Težji kakor turški jarem pa je bil bulgarskim Macedoncem vpliv grške cerkve. Vladike patriarhata se niso strašili nikakih sred. a preprečijo obnovitev osvojenih bulgarske narodnosti. le ko je Rusija v svrhu oslabilve grške cerkve, dosegla leta 1870 v Carigradu bulgarski eksarhat, so dobili Bulgari narodno cerkveno oblast in s tem podlago za politični preobrat naroda. sko-turška vojska je prinesla se vernim Bulgarom svobodo, ko so se l. 1885 združili z vzhodnim Bulgari, se je pričela borba za osvoboditev juga. Prebivalstvo Macedonije se je vdeleževalo te borbe z vso močjo. Začetkom 20. stoletja je zasnovalo revolucionarno organizacijo, ki je imela v vseh macedonskih mestih svoje odbore, s svrhu, da pripravi splošno revolucionarno dvignjenje. Ponesrečena vstaja na severu l. 1903. je bila s krvjo udušena, bila pa je povod, da sta Rusija in Avstrija započeli reformno akcijo, sklenjeno l. 1903. v Muerzstegu. Ker se je stvarjalo Macedonijo kot politično enoto, so se Grki in Srbi upirali započeti reformi.

Od leta 1909. je pritiskala Rusija v Sōfiji k sporazumljenju s Srbijo glede Macedonije. Sklenila se je balkanska zveza, ko so vladajoče rusofilske struje v Bulgariji privolile, dasi nerade, v d. lity Macedonije. Po turški vojni pa je Srbija zahtevala celo Macedonijo kot vojno pridobitev. S tem se je vnela druga balkanska vojna. Bulgarija je morala, od

POVSOD NA PRODAJ

NEBO

Izvrstna cigareta z ustnikom izjemno ZASTONJ kot božično darilo

Nebo kupone in sprednje dele škatlic. Hranite jih

Vsak sprednji del škatlic je vreden pol centa v gotovini, ali pa šteje kot celi kupon za darila

Kuponi za gotovino v vsaki škatli

Pošijte za katalog daril

NEBO DEPARTMENT

93 First Street, Jersey City, N. J.

P. Lorillard Co., Inc., New York City. Est. 1760.

Emerson Phonograph. 500 coupons

LETNA KONVENČJA AM. FED. OF LABOR.

V San Francisco, Cal., se je začelo zborovanje te velike delavske organizacije. -- Vršilo se bo dve tedna. -- Gempersve poročilo.

San Francisco, Cal., 7. nov. — Danes je bila tukaj otvorjena 35. letna konvenčja „American Federation of Labor“. Zborovanje bo trajalo dva tedna.

Predsednik Gempers je po otvoritvenem govoru predložil zborovalec letno poročilo ekskuzivne oblasti. Poročilo naznanja med drugim, kako uničujoče je vplivala vojna na delavstvo v Ameriki. Z ozirom na poizkuse, motiti mirni obrat municijskih tovarn pravi poročilo, da so bili to protinevtralni čini.

Poročilo priporoča, da bi se vršil svetovni kongres delavcev istočasno in na istem kraju, kjer se snidejo delegati za sklenitev miru. Takšen kongres je potreben. Vse mednarodne unije se naj pozove, da podpirajo ta načrt.

Povprečno število članov American Federation of Labor je znašalo v preteklem letu 1.946.347, torej 74.324 manj, kakor leto prej. Od leta 1908 se ni bilo tako nizkega števila. Upati pa je, da se organizacija po vojni zopet ojači. Izdatki za leto 1915 so znašali \$303.985, dohodki pa \$271.625.

BRYAN OŽIGOSAL WILSONOVO POLITIKO.

Washington, D. C. 6. nov. — Mirno in stvarno, a vendar jako ostro je kritiziral bivši državni tajnik W. J. Bryan Wilsonov govor, katerega je imel predsednik v četrtek prigodom nekega banketa, in v katerem je priporočil večje oboroženje in razširjenje vojaške službe. Bryan pravi, da tega ni prav nič treba, ker živimo v vsem svetu v miru in se nam tudi ni treba bati, da bi nas kdo napadel. Nova Wilsonova politika bi nam prinesla militarizem in nevarnost vojne.

Slovenci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski Narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

vseli strani napadena, odstopiti vsled bukareškega miru večji del Macedonije, izjavila pa je takoj po svojem kralju da ne smatra osvoboditev macedonskih bratov za dokončano.

Z ofenzivo Nemčije in Avstrije se pričelo graditi novo poglavje v zgodovini Macedonije.

MIROVNI POGOJI.

London, Anglija, 4. nov. — Na konferenci poslancev nemškega državnega zbora, ki se je vršila pred kratkim v Amsterdamu (!) je bilo baje sklenjeno, da stavi Nemčija sledeče mirovne pogoje: Aneksijo Belgijo, aneksijo francoskih provinc do reke Maas, aneksijo Kurlandske, ter vojno odškodnino v znesku trideset milijard mark.

FINANČNI OGLAS.

TRETJE AVSTRIJSKO VOJNO POSOJILO.

Podpisi za tretje avstrijsko vojno posojilo se sprejajo do 30. NOVEMBRA 1915.

Tretje avstrijsko vojno posojilo se izdaja kot drugo posojilo v vrednostnih papirjih, ki se obrestujejo po 5 in pol odstotka, ter so opremljeni s obrestnimi kuponi, ki zapadejo vsakega 1. maja in novembra.

Podpisi se pošljejo dunajski bančni družbi (Wiener Bankverein), ki hrani vrednostne papirje brezplačno eno leto in jih upravlja. Vsak udeleženec dobi potrdilo od dunajske bančne družbe.

Cena za 100 kron vojnega posojila \$ 15.00
Cena za 1000 kron vojnega posojila \$150.00

Na zahtevo se morejo poslati vrednostni papirji kateremu-koli v Avstro-Ogrski in Nemčiji.

Slovenecem v Ameriki se posebno priporoča, da se upišejo za to posojilo. Ker se jim ni mogoče vojskovati s svojimi hrabri brati v stari domovini, jim naj tem potom pripomorejo do zmag.

Domovina ne želi milodara, ampak posojila, za katero vam da 5 in pol odstotkov obresti.

Za pojasnila pišite ali se zglasite pri

ALEX. pl. FEST, 17 BATTERY PLACE,

Zastopnik „Wiener Bank Verein“.

DR. RICHTERJEV PAIN EXPELLER

ZOPER REVMAZEM, NEURALGIJO, OTRPNELOST SKLEPOV IN MIŠIC, ZOPER INFLUENCO, GLAVO IN ZOBOL.

Pravi lek se dobiva v zavitku, kot ga slika predstavlja. Odklonite ga, ako na zavitku ne najdete varnostne znamke „Sidro“.

Po 25 in 50 centov v lekarnah ali pa naročite naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74—80 Washington St., NEW YORK, N. Y.

POŠLJITE

NAM 25 CENTOV V ZNAMKAH IN MI VAM POŠLJEMO Z OBRATNO POŠTO

NAJNOVEJŠE URADNE VOJNE ZEMLJOVIDE

Dva zemljevida od Evrope v barvah, dva krajevna zemljevida, sedem vojnih kart z natančnimi podatki in številkami, ki se tičejo vojne.

EVROPSKA VOJNA LETA 1914.

SACHER SALES CO. 63 Park Row, New York, N. Y.

BOŽIČ SE BLIŽA.

ČAS JE, DA SE POŽURITE ZA DENARNO POŠILJATEV KOT BOŽIČNO DARILLO SVOJCEM V STARI DOMOVINI.

Je sicer nekaj časa do Božiča, pa vendar so ti prazniki pred durni. Mi vsi vemo, kako je tam v težko prizadeti stari domovini. Beda in žalost, strašne vojni dobe, bivata po hišah. Vemo, kako se godi našim starišem, sestram in nedoletnim bratom, ko so njihovi hranitelji na bojnem polju, če že ne spe v priprostem vojaškem v hrabrih parnikih pridejo za njo v poštev. Mnogokrat traja kar 14 dni do odhoda prihodnega parnika z avstrijsko pošto iz new-yorske luke.

Se bolj žalostno bo jim o svetih božičnih dnevih. Morda se kruha ne bo. Pomozite torej svojim drageem vsi za božične praznike. Denarna pomoč ob Božiču, tem dnevu milosti in ožnih spominov, ima dvojno vrednost, je delo krščanske ljubezni.

Ne recite pa: Saj je čas! Dolga je pot do stare domovine, dvakrat daljša radi vojne. Po ovinkih, skozi Scandinavijo, hodi avstrijska pošta iz Amerike in le nevrabni parniki pridejo za njo v poštev. Mnogokrat traja kar 14 dni do odhoda prihodnega parnika z avstrijsko pošto iz new-yorske luke.

Na to okolnost opozarja Prva Druga Narodna Banka v Pittsburghu, Pa., v svrhu, da svojem v stari domovini namenjeno božično denarno darilo doseže k istim pravčasno.

Tudi mi, iz naše strani, pozivljemo svoje rojake, naj se požuri s svojimi denarnimi pošiljatkami za božične praznike, da bodo iste dosegle svoj namen, biti v mreč svojem mil spomin in tolažba ob najljepših praznikih celega leta.

Kdor hoče poslati denar, naj se obrne an Prvo Drugo Narodno Banko v Pittsburghu, Pa. Ta vsem našim rojakom široko Amerike dobro znana Banka pošilja denar v staro domovino v največjo gotovostjo, s popolno garancijo za izročeni denar, najhitreje in ob najnižjih cenah.

Njen naslov je: First-Second National Bank, Pittsburgh, Pa., Corner Fifth Avenue & Wood Street.

SLOVENSKI NAROD

(SLOVENIC PEOPLE.) Established 1906. Published every Thursday.

Published by Slovenski Narod Publ. Co., Inc. Felix Dollmar, Pres. C. Kolstad, Sec'y & Treas.

AMERICAN IN SPIRIT, FOREIGN IN LANGUAGE ONLY.

The best advertising Medium to reach the Slovenic people in the United States and Canada.

Entered as second class of mail matter at the New York Post Office under act of Congress of March 3, 1879.

Narocno pošljite po Post-Express ali Bank Money Orderju, ali pa v registriranem listu na: — 8 —

"SLOVENSKI NAROD" 45 Vesey St. New York, N. Y.

9th YEAR. — Thursday, November, 11, 1915. — No. 38.

NEODVISNEGA LISTA NAM JE TREBA.

Slovenici v Ameriki imamo, lahko rečemo, še preveč slovenskih listov, toda le malo je takih, ki bi si upali pisati popolnoma nepristransko. Samo da gre „biznes“, pa je vse dobro. In če jim pade kak drobščina z mize odurohov naroda, radi zatisnejo obe očesi. Saj se ni težko prepričati o tem. Samo oglase v teh „delavskih“ listih si ogledajte. Cele kolone polnijo priporočila zakatnih šifkartašnic, zakatnih bankarjev, raznih čudežnih zdravil in mazil, ki so dobre za proč vrčci, itd. Večina teh oglasov priporoča švindlarska podjetja, ker jim le-ta dobro plačajo prostor v listu. In na visoke cene goljufivih oglasov so se izdajatelji teh listov že tako privadili, da pošten slovenski trgovec skoraj ne more oglaševati v slovenskih listih, kajti poštna kupčija ne da takšnega dobička, da bi mogl plačati za enkratno objavo oglasa od 75 c do \$1.50 ali še več. In toliko ali še več morajo plačevati razni mazači za svoje oglase v slovenskih listih. Ljudstvo veruje takšnim oglasom, ter kupuje za drag denar ničvredne stvari, da, bolni barvano vodo ali celo strup ker upajo, da jim bo kak tak mazač z oglaševanimi ničvrednimi naravnost škodljivimi sredstvi pomagal! Je nekaj poštenih tvrdki ki tudi oglašujejo v slovenskih listih, a so jako redke.

Vsakemu pametnemu človeku mora biti jasno, da „profesorji“ ki „zdravijo“ bolnika od daleč, niso nič drugega, kot navadni švindlerji. Izdajateljem listov je to dobro znano, ali ker dobro plačajo, ne posvarijo ljudstva. Razni Collinsi se šopirijo v slovenskih listih, slovensko ljudstvo pa plačuje. „Neodvisni“ in „delavski“ listi pri našo oglase zakatnih bankarjev, šifkartašev, itd., vidijo, kako neumljeno derejo nekatere propalnice naše rojake, a si potolažijo vest z dolarji. Listi vendar niso zato, da bi guli bralce, oziroma jih pustili guli, ampak da jih poleg drugih dolžnosti, katere imajo vršiti, tudi posvarijo. To še posebno v tujini.

Vredni ne samo to. Od početka vojne so začeli nekateri listi celo v prdniskem delu siliti rojake v pogube. Koliko je bilo vika in krika, da se moramo otresti avstrijskega „jarma“, ter priti pod drugače, ustanovila se je in sramotno propadla nekakšna „Liga“, o katere namenu ni bilo nikomur ničesar znano, in kaj so dosegli s tem? Da se jim roga vsak trezno misleč človek. Če bi naselili Slovence na to limanico, bi se morali smatrati za prognance, ki se ne smejo brez kazni več prikazati v svoji domovini; niti na obisk ne bi smeli več priti na lepo slovensko zemljo! Sedaj, ko hrabre avstrijske armade in vojska zaveznikov povsod zmaga, se sicer že umikajo, ali na glavne rovane se ne bo pozabilo. Čaka jih zaslužena kazen.

V takšno nesrečo so hoteli spraviti tudi druge. Malo je izjem med slovenskimi listi, ki so se postavili na pravo stališče, da je edina rešitev nerazdeljene Slovenije v tem, ako ostane v okvirju avstrijske monarhije.

„Slovenski Narod“ je takoj dobro krenil po prstih zapeljivce naših tukajšnjih rojakov, razkrinjal njihovega vodjo ter njegovo nesramno odiranje Slovencev, in tako bode postopal tudi v nadalje.

Neglede na to, kdo in kaj je, kakšnega prepričanja je, bodedo pokazali vsakega izkoriščevalca naših rojakov v njegovi pravi luči. In prosimo pri tem podpore od strani naših somišljenikov. Nam ni mogoče zamašiti ust z oglasi ali lepimi obljubami, po začetni poti bomo korakali naprej, da se očisti našega naroda raznih pijavk in zapeljivcev.

„Slovenski Narod“ je popolnoma neodvisen list, in zato lahko tako nastopi. Kramarski list sicer nekaj čveka, da nas vzdržuje avstrijska vlada. Če bi imeli v Avstriji res toliko denarja za proč metati, za izdajanje in subvencijo kakšega slovenskega lista v Ameriki, bi trbilo s Cortlandt Street že davno bilo bolj avstrijsko, kot je avstrijski cesar sam. Kolikokrat se je izpremenilo „prepričanje“ te smrdljive čunje je vendar splošno znano. Pa bi se sedaj za svitke kronce ne? Z Avstrijo žal ni nič „kšefta“, in zato jo polivajo z gnojnic.

Zavedni Slovence, potrudite se nekoliko, da razširite krog naših somišljenikov. Ako nam pridobi vsak naročnik vsaj enega novega, nam bode mogoče izdajati dnevnik. Popolnoma neodvisnega dnevnika nam je potreba, ki bode zastavil vse svoje moči v korist slovenskega naroda v Ameriki, ne ga pa molzel. Naša armada se veča od dne do dne. Na delo za „Slovenski Narod“ in mi bodedo storili svoje, da izginejo pijavke naših rojakov iz naše srede!

AMERIŠKI SLOVENCI PO VOJNI.

Od aliirancev podkupljeno časopisje je končno vendar začelo uvidevati, kako grdo so se motili vsi oni, ki so mislili, da bodo aliiranci v malo mesecih prisilili Avstrijo in njeno zaveznico na kolena. Zgodilo se je vse drugače, in danes o končni zmagi centralnih vlasti ni more biti dvoma.

Tega velikanskega uspeha pa ne bi bilo mogoče zaznamovati, ako ne bi bilo sloge. Posebno lepo se je to pokazalo v naši domovini Avstriji, kjer danes ne poznajo narodnostnih razlik. Vsi za enega, eden za vse! to je njihovo geslo, zato uspeh.

Sovražniki so med drugim računili tudi s tem, da bode v Avstriji nastal punt, da se Slovani v Avstriji ne bodo hoteli vojskovati proti Srbom in Rusom. Ali grdo so se urezali. Ne strah pred bajoneti in krogli jih je prisilil, da branijo z orožjem v roki Avstrijo, ampak ljubezen do domovine. Pojasnili smo že v zadnji številki, da bivajo v Avstriji večinoma Slovani, kar ve vsak solarček. Kakšne koristi bi tedaj imeli v Avstriji živeči Slovani, ako bi šli drugam. Rusi so nam dolgo vrsto let kazali svojo ljubezen do slovenskega poljskega naroda s knuto, in Srbi so nam pokazali v drugi balkanski vojni, kako znajo gojiti ljubezen dojm bližnjih Bulgarov, ki so jim vrh tega največ pripomogli do znane nad Turki. Ali mislite, da bi se z nami kaj boljše godilo? Tega pač ne bodede verjeli.

To so takoj izprevideli Slovani, živeči v okvirju avstrijske monarhije, in zato so se tako junaško postavili v bran sovražnikom naše domovine.

Kaj je Avstrija? I me države. Ako se nam ni godilo pod avstrijsko vlado pred vojno, kakor smo si želeli, radi tega ne smemo zabavljati čez državo. Vlada ni še država, in je to popolnoma krivo naziranje. Država ne obstoji iz par dobrih in slabih ministrov in krdeča, višjih in nižjih uradnikov, marveč iz skupnosti ljudstva.

skupnosti narodov, v Avstriji iz skupnosti večine slovenskih narodov. Če se pa ti narodi medsebojno lasajo, če ni sloge med narodi samimi, tudi ni veliko dobrega pričakovati. Ustava avstrijske monarhije zajamčuje vsem narodom enake pravice in dolžnosti. Sami so krivi, ako teh pravic ne znajo izrabiti. To je jasno kot beli dan, kakor tudi, da bo po vojni vse drugače. Ona trdna vez, ki veže sedaj narode v Avstriji jih bode, upajamo, tudi v nadalje.

Tega niso pričakovali sovražniki Avstrije, niso pričakovali take sloge. Takoj začetkom vojne so začeli hujskati Slovence v Avstriji, naj se pridružijo svojim „slovenskim bratom“.

Tudi med Slovence je bilo nekaj izdajice, in kar je najžalostnejše, inteligentnih ljudi. Mesto da bi ostali doma in pripravljali poje, so jo pobrisali čez mejo in pohajkujejo v Londonu, nekateri pa v Rimu in v Švici. Ustanovili so nekak „Jugoslovanski odbor“ z ljudmi svojega kalibra, in bi radi še nas, Slovence v Ameriki, zavedli. Posrečilo se jim je ustaviti tukaj nekakšno „Ligo“ ter osmukati ljudi za precej denarja. Danes ni ne „Lige“ ne dolarjev! Tuntam se pa še vedno priklati kak član „Jugoslovanskega odbora“ v Londonu k nam, po kaj? Seveda po solde.

Tako beremo v zadnji številki Malarikje poziv na Jugoslovane, Hrvatce, Srbe in Slovence, katerega je podpisal nek takšen pojoc po imenu Milan Marjanovič. Slovence, resno vas svarimo in prosimo ne poslušajte takšnih in sličnih glumačev. To vam more pozneje veliko škoditi. Ne dajte niti centa za takšne izdajalske prismodarije. Razmere v naši domovini se bodo po vojni izpremenile na boljše, o em ne more biti niti dvoma. Ne zaprite si torej pot nazaj, ampak poženite take pojace, ako bi se vsiljevalo v vašo sredo. Nov napad je namenjen na vaše žepce. Ponavljamo še enkrat, ne dajte niti centa, ne silite s silo v nesrečo, ne poslušajte listov, katerih uredniki abavljajo samo vsled tega čez Avstrijo, ker imajo kakšen greh na vesti in ne smejo tja, kjer jih čaka kejha. Torej pozor!

ZASLUŽENA KAZEN SRBIJE.

Srbiji preti neizogiben pogin. Od vseh strani jih obdaja železen obroč zmagovitih armad centralnih vlasti. Z drugimi važnejšimi obojankami je padel te dni tudi Niš, glavno mesto Srbije. Beg je koraj nemogoč, in če se Srbi kmalu zlepa ne udajo; jih čaka popolno uničenje. To je povračilo za umor avstrijskega prestolonaslednika Fran Ferdinanda in njegove soproge.

Se strašneja usoda, kakor je dobitela Belgijo, čaka Srbijo, in v obeh slučajih se imata ta dva nesrečna naroda zahvaliti v prvi rsti Angliji, da se je tako zgodilo. Obljubovali so pomoč, toda stalo je pri obljubi. Pri tisoč mož so poslali radi lepšega preko hrške v Srbijo, in ti naj bi ustavili prodiranje doslej še vedno zmagovitih armad centralnih vlasti!

Srbija je postala žrtev rusofilske politike. Udajala se je misli razširjenju svojih mej, fantazirala je o Veliki Srbiji, ter o podamljenju hrvatskega in slovenskega naroda. Ta pohlep po nadladi na jugu ji je postal usoden. Le malo časa še, in o Srbiji se bode samo še govorilo, da je nekaj obstajala.

Smilili bi se nam, in smili se nam zapeljani narod, katerega je ouhnila samo rusofilska politika v pogubo, pozabiti pa ne moremo, la so nas Slovence hoteli Srbi prodati Lahom. Lep kos naše krasne domovske zemlje, Goriško, slovenski Trst in slovensko-hrvatsko Primorje so ponudili Italiji, samo da se izneveri trovezji, da izdajaliko napade svojo zaveznico. Kje je bilo tu toli hvalisano bratstvo! Londonski postopači nam hočejo vtepti v glavo, da brez Velike Srbije ni mogoča Velika Hrvatska in Velika Slovenija. Kdo se ne meji taki budalosti! Prodajali so nas, razcepiti so nas hoteli, nas ako oslabiti, da bi morali kmalu izginiti, se deloma posrbiti deloma poitalijskati. Takšno usodo so nam namenili „bratje“ Srbi!

Ali zgodilo se je drugače. Cesar ves svet ni pričakoval, se je zgodilo. Hrabra avstrijske in nemške čete so povsod premagale številne sovražnike, in sedaj se odigrava zadnje poglavje svetovne vojne. Potem bodo mogle staviti centralne vlasti pogoje, pod katerimi bi bile pripravljene skleniti mir. Sen o „Veliki Srbiji“ pa je za večno pokopan.

To je povračilo za umor Fran Ferdinanda!

KJE JE DENAR ZA „NAJBEDNEJŠE MED BEDNIMI?“

V Saksarjevem trobilu smo brali pred nedavnim njegovo izjavo, v kateri pravi, da čisto nič ne ve, kam je prišel denar, nabran med Slovence v Ameriki za „najbednejše med bednimi“ v stari domovini, se vprašuje, kje je ta denar, kdo ga je dobil?

Sakser je prevzel pošiljatev denarja — bilo je \$400. Seveda po svojem „kurzu“, to je, da je treba ošinit najbednejše med bednimi v stari domovini za 25 kron pri sto kronah. Ako je v resnici lenar poslal, ter si računal za to mujo takšno ceno, kot pri drugih pošiljatih — \$400 pri sto kronah, — je prikrajšal sirote v stari domovini za celih petsto kron!

Toda nam se prav močno zdi, da ta denar ni nikdar prišel na določeno mesto. „Glas Naroda“ in drugi Saksarju podložni listi prinašajo oglas, v katerem trdi Sakser, „da se je do dobrega prepričal, da dospjejo denarne pošiljatev tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom razlik je le ta, da potrebujejo pošiljatev v sedanjem času 20 do 24 dni. Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev orodnikom in znaneem v staro domovino“.

Kako se strinja vsebina tega oglasa s Saksarjevo izjavo, da ne ve, kje je ta denar — \$400 — kdo ga je dobil če pošlje tako sigurno denar, da pride zanesljivo v roke naslovnikom, bi moral tudi o teh \$400 kaj vedeti. Da bi se ravno ta prispevek za „najbednejše med bednimi“ kar tako na lepem izgubil, prav težko verjamemo. KJE JE TA DENAR?!

Mi smo prepričani, da pride denar v staro domovino, seveda, če se ga pošlje bolj sigurno, kakor preko Saksarjevih rok, in lep denar se pri tem prihrani. Baš danes smo dobili starokrajске liste, in v „Edinosti“ beremo sledeče pod naslovom: milosrčnost onkraj oceana:

„Urad za vojno pomoč pri dalmarinskem namestništvu je prejel od gospoda Frana Žiške, konzularnega oficijala Avstro-Ogrske v New Yorku, NADALJNJIH 2000 K, ki jih je nabral med tamšnjimi emigranti iz Dalmaacije za vdove in za družine vpoklicanih Dalmatincev. Ta pojav je razveseljiv posebno tudi zato, ker priča, da so srca siromakov, ki so možali v tujino za zaslužkom, tudi nadejše, spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohranjeni svojemu narodu“.

Tako piše tržaška „Edinost“, in iz notice je razvidno, da pride denar, namenjen svojem v stari domovini, sigurno v roke naslovnikom, ako se ga pošlje po bolj varni in veliko cenejši poti, kot je ta, čez Saksarjeve roke. Vprašamo: Kje je ta denar, kam je prišel, ko je bil poslan tako „zanesljivim“ potom! Tukaj ne pomaga bav bav Zotti, s katerim plaši Sakser svoje žrtve. Točnega odgovora hočemo in ga imamo pravico zahtevati! KJE JE DENAR, KAM JE PRIŠEL?.....

Slovenici in Slovenke, naročajte se na „Slovenski narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!

DOPISI.

Forest City, Pa. — Spoštovani g urednik: — Blagovolite objaviti sledeče: V slovenski cerkvi sv. Jožefa se je poročil g. Avg. Gostiša iz Spodn. Logateca na Notranjskem z gđe. Jožefo Gerčman iz Forest City, Pa. Priče so bile sledeče: Ch. Kovačič in Jak Čempre iz Ellsworth, Pa., B. Gliha iz Forest City, Pa., ter gospodiče E. Gerčman, M. Sever in M. Nozak. Na predvečer poroke mu je slovensko pevsko društvo „Zvon“ uredilo serenado. Ker je g. Gostiša tajnik društva „Zvon“, mu društvo želi obilo blagoslova in „so srečo v zakonskem stanu, in la bi še vnaprej deloval pri društvu „Zvon“ s tako vnuemo, kot osedaj. Svatovanje se je vršilo v očetovemu domu neveste, pri g. Gerčmanu, ter smo bili gostje lepo postreženi v vsakem oziru. Pozdrav vsem naročnikom „Slovenskega Naroda“, kateremu že in veliko uspehov, in da bi v ratkem postal dnevnik.

Poročevalce.

Chicago, Ills. — Dragi mi g urednik: — Z velikim zanimanjem sem prebral v zadnji številki členu, v katerem ste nam pokazali Zeksarja v njegovi pravi podobi. Res je, za glavo se je prijeli, da se nam tak človek, brez poštenja in vesti, vsiljuje za nekakšnega vodjo. Z obema rokama mora podpisati vsak pošten človek in zaveden Slovence povelje „ven iz naše srede, Zeksar, da nas ne okuži še bolj, kakor si nas že! Ne potrebujemo med nami pritepenec, ki nas samo gulijo. Pa še vodja „starosta Slovencev v Ameriki“ se naziva v svoji plenici ta neznačajni človek, „planinski Hrvat“, pritepenec od Bog ve kje.

Pravi Slovence v Ameriki moramo biti hvaležni „Slovenskemu Narodu“, da nam je razkrinjal tega človeka, ki se povsod sili v naše osrednje, v namenu, da nas dobro usine. Naj izgine iz slovenske javnosti Zeksar, dovolj dolgo nas je že nesramno odiral, s krvavimi žulji naših delavev si je polnil svojo nenasitno bisago. Ali Slovencev se ne vendar že začelo odpirati oči. Dokler ni bilo „Slovenskega Naroda“, so verjali v Zeksarjev list kot v sveti evangelij, in tako nas je lahko odiral. Drugim listom je pa z oglasi za našil usta, da tega osrečevalca slovenskega naroda v Ameriki ni so pokazali v pravi luči.

Jaz sem sedaj že skoraj deset let v Ameriki in mi je danes prav žal, da sem kedaj imel opravka s Zeksarjem. Toliko pa vem, da od mene ta odurov ne dobi več niti centa, in da si z njegovo plenico več ne umazem rok. Le tako naprej vrli „Slovenski Narod“, da Slovenci vendar enkrat spoznajo svoje izkoriščevalce. V borbi s dobro stvar so dovoljena vsa sredstva. Le dobro rabite bat.

Iskreno želeč, da nas „Slovenski Narod“ kmalu obišče vsak dan, vas pozdravljam in vam želim mnogo uspehov.

P. Vogrinc.

Delagua, Colo. — Cenjeni g urednik: — Odmerte mi kak kotiček v priljubljen nam listu „Slovenski Narod“, da opišem nek žalosten dogodek, ki se je zgodil tukaj pred nedavnem. Prišlo je do prepira med Slovenci in izdajalskimi Lahi, in slednji so nenaekrat začeli streljati s krogli na naše rojake. Ena krogla je zadela naročnika našega lista „Slovenski Narod“, rojaka Emil Tomšiča v glavo, da se je na mestu zgrudil mrtev na tla. Nadalje je bil težko ranjen z nožem Jakob Žel. Več ali manj hudo so bili ranjeni še Franc Stavor, ustreljen v desno ramo, Jakob Knafele, ustreljen v levo nogo in Anton Šajni, katerega je zadel krogla v trebuh, ter je njegovo zdravstveno stanje zelo opasno. Vsi omenjeni so naročniki „Slovenskega Naroda“. Tu se zopet vidi, kakšni so polentariji. Ker v starem kraju ne morejo ničesar opraviti, pa tu ispadajo naše rojake. Tukaj je bil pred kratkim agent kramarjevega lista, opravil pa ni nič, kakor da jo je hudo skupil, kar ste že poročali v prejšnji številki.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike. Anton Udovič.

VOJNI VPLIV NA GOSPODARSKI POLOŽAJ SLOVENSKEGA KMETA.

Narodnemu gospodarstvu je prizadejala sedanja svetovna vojna hud udarec. Z vpoklicem ogromnih ljudskih mas in s porabo naravnost bajnih denarnih zakladov za vojne potrebe mu je odtegnila njegova najvažnejša elementa: delavsko silo in kapital.

Vsa podjetja, ki niso v direktni zvezi z oskrbovanjem vojne sile, so obsojna v ustavitve ali vsaj na prav tesno omejitve svojih obratov in današnja kriza za živalitariti edino še onim podjetjem, ki so tu, da oskrbujejo človeštvo z najnujnejšimi življenjskimi potrebami.

Narodno premoženje se zato ne množi, ampak konsumira vedno bolj in bolj, ker ne najde v produkciji novih dobrin nadomestila za porabljena dobra: Kar se producira, je namenjeno vojni in s tem za gospodarstvo izgubljeno; v vojno ladjo vložena glavniica je neplodna, dočim je v industrijski tvornici naložen kapital plodonosen.

Zato bo gospodarska kriza preživela vojno ter še nadalje ležala kakor mora v obliki depresije nad vsem gospodarstvom, dokler ne bo to ojačilo in izlečilo globokih ran. Doba gospodarske rekonvalescence bo v posameznih vojskujočih se državah različna in odvisna predvsem od njih ekonomične organizacije in moči ter od virov narodnega bogastva.

Po nemško-francoski vojni, ki je stala Francijo z vojno odškodnino, plačano Nemčiji, vred nad dvajset milijard frankov, je rabilo francosko narodno gospodarstvo celih 8 let, da je prebolelo od vojne povzročene udarce. Stroški sedanje vojne bodo za poedine evropske velesile mnogo večji. Ni jih mogoče že sedaj preeniti, ali z vsoto gotovostjo moremo trditi, da prekašajo v posameznih državah, izimši Italijo, ki je stopila šele pozneje v vojni koncert, že dotedaj 10 milijard.

Denarne rezerve bo svetovna vojna izčrpala za več časa in dolgo se bo po končani vojni čutilo pomanjkanje kapitala, ki se že sedaj pojavlja v vojskujočih se državah. In ko bo gospodarstvo najbolj potrebovalo denarnih sredstev, da vzpostavi in obnovi prejšnja podjetja, mu bo denarni trg odrekel svojo pomoč.

V prvi vrsti bode prizadeta industrija in industrijske države bodo najdalj bolele na gospodarski krizi, izimši, da bi njih prebivalstvo s tesavriranjem prihranilo zadostno kapitalji, ki bi jih po končani vojni brez strahu placiralo za mastne obresti in s tem financiralo industrijska podjetja.

Slovensko ljudstvo lahko samozavestno in brez strahu zreti na svoj gospodarski položaj po končani vojni.

Zemljiška renta se bo dvignila, bilo vsled cenih delavskih sil, bilo vsled pomanjkanja inozemske konkurence zlasti v prvih letih. Pred vsem pa se bo živinoreja, ki se je tekom vojne zelo decimirala, ponekod skoro iztrebila, bogatejša.

Slovensko ljudstvo lahko samozavestno in brez bojazni zre nasproti svoji gospodarski bodočnosti.

Tak proces tesavriranja v velikem obsegu se odigrava pred našimi očmi ravno na Francoskem, kar mora vsakdo pripoznati, ki količkaj pozna francoske narodnogospodarske odnose. Francosko ljudstvo, čegar bogastvo je postalo že tradicionalno, dvignilo je tekom vojne ogromne svote in denarja iz denarnih zavodov, in francoska vlada ne najde na domačem trgu potrebnega kredita, ampak ga mora iskati v inozemstvu. Od tod začudeno vprašanje: „Kam pa je dala Francija svoj kapital?“ Ta proces je tekom vojne državne finance, državnih krediti in tudi za narodne finance ter gospodarstvo skrajno škodljiv in nevaren, in ni vedno gotovo, da njegove koristi po vojni odtehta njega škodo tekom vojne.

Nasprotno pa bodo agrarne države takoj po končani vojni našle v zemlji bogat izvor narodnega blagostanja. Lahko bodot uporabili v sled pomanjkanja tvornične, dela brezplačno delavski material za intenzivno obdelovanje svoje zemlje tudi z majhnim kapitalom. Za agrikulturno je potrebna, ker ima agrarec že v zemlji sami naloženo vsaj toliko glavniice, kolikor industrijec v tvornici in obratnem fondu.

Zato je opaziti že sedaj živo tendenco, ki gre za nalaganjem denarja ravno v zemljiških v spekulativne svrhe. Neniški kapitalisti mislijo n. pr. najti na Ogrskem za to ugodna tla.

Tudi Slovence smo po veliki vojni poljedelski naroč. Leta 1900 se je bavilo med 1,192,780 avstrijskimi Slovenci nič manj nego 896 tisoč 80 oseb s poljedelstvom, te daj okoli 75% vsega ljudstva; in po zadnjem ljudskem štetju od leta 1910 je še vedno okoli 70% vseh avstrijskih Slovencev živelo od poljedelstva.

Slovenski kmet se more sicer prištevati le med male in srednje posestnike in njegovi pridniki ne igrajo na svetovnem tržišču nikake vloge, ker pridela, izimši nekaj produktov (vino, krompir, južno sadje in les), je za svojo porabo; na Primorskem mora živo in žitne produkte celo kupovati. Ali vendar more navzlic temu samozavestno in brez strahu zreti na svoj gospodarski položaj po končani vojni.

Zemljiška renta se bo dvignila, bilo vsled cenih delavskih sil, bilo vsled pomanjkanja inozemske konkurence zlasti v prvih letih. Pred vsem pa se bo živinoreja, ki se je tekom vojne zelo decimirala, ponekod skoro iztrebila, bogatejša. Slovensko ljudstvo lahko samozavestno in brez bojazni zre nasproti svoji gospodarski bodočnosti.

KDOR ŠE NI DRŽAVLJAN

naj prebere tale oglas. V zalogi imamo knjižice katere vsebujejo vprašanja in odgovore, katere je splošno potrebno znati odgovoriti pred sodnikom, kateri podeli dovoljenje za izdajanje državljanске pravice.

Ta knjižica vsebuje vprašanja in odgovore v slovenskem in angleškem jeziku in je urejena tako, da se lahko vsak sam nauči, kako mu bo pri sodnji treba odgovarjati, za dobiti državljanstvo pravico.

Razun tega vsebuje ta knjižica še druge za vsakega v Ameriki živečega rojaka potrebna navodila v pogledu državljanstva, poštnih hranilnic, paketne pošte it. d. Cena tej prepotrebni knjižici je 25 centov, katere pošljite na upravo tega lista.

ZA RDEČI KRIŽ V LJUBLJANI.

Osrednji odbor „Rdečega križa v Ljubljani“ sestoji iz naslednjih članov: Predsednik: PETER PETEK, 308 — E. — 6th St. New York City. Tajnik: JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New York City. Blagajnik: JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn N. Y. Zapisnikar: MARTIN HOLEŠEK, 275 — E. — 10th St. New York City. Zastopnik: JOHN INTIHAR, 21 Webster St. Newark N. J. Nadzorniki: JOHN JURKAS, 21 Webster St. Newark N. J. ALOIS HENIGMAN, 331 — E. — 24th St. New York City. JOHN PETERKA, 124 First Ave., New York City. Krajevna nabiralšča, odbore in zaupnike „Rdečega križa v Ljubljani“ prosimo, naj se odslej nadalje obračajo v vseh zadevah, tiče Mr. JOS. PAVLIČ, 341 — E. — 9th St. New York City, nabrane pispevke pa naj pošiljajo blagajniku: Mr. JOHN JURKAS, ml., 640 Warren St. Brooklyn, N. Y.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

Umrli je v Ljubljani v eni tankajšjih rezervnih bolnišnic Ivan Prezelj iz Cerknega, 47 let star, služil je pri tamkajšnji delavski stotnji. V grob ga je spravilo vnetje možganske mreže.

Velik požar. — Iz Hrenovca v postojnem kraju poročajo: Nedavno tega je bil pogorela ljudska šola, potem trgovina I. Zaman ter hiša posestnika Matije Boleta. Slednjem je poleg letosnjih pridelkov pogorela ena telesa in 5 prašičev. Človeških žrtev ni. Kako je nastal požar, ni znano. Škoda je precej velika ter je deloma krita z zavarovalnico.

Goriških učiteljev in učiteljic je precej na Kranjskem, to je, iz takih krajev, kjer je šolski pouk nemogoč, ker je kraj tik fronte, ali iz krajev, kjer gospodarstvo začasno Italijani. Da jih je precej, se je pokazalo pri razglasu, da se otvori v Ljubljani šola za begunske otroke. Želi pa se, da se razglasijo tudi na tujerskem in Kočevskem in v tistem, kjer je na tisoče goriških beguncev in je šolski pouk, pouk v ročnih delih, neobhodno potreben. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani jih pozivlje, naj se oglašijo za tak pouk med begunci. Preskrbljeno bo za nje tam čim najbolj.

V Ljubljani se sedaj pazi strogo na to, da se v gostilnah ne daje kruha brez krušne karte; zagroženo je z veliko globo tistemu, ki bi se pregrešil. — Cena vina v Ljubljani raste: eviček je po 1 K 20 v liter, belo po 1 K 20 do 1 K 60, kaj bo šele, ker obeta se še novo povisjanje. No, kljub temu so gostilne polne. Opaža se, da je po gostilnah v Ljubljani vedno mnogo ženskega sveta, mladega in starega. — Goriški begunci so se nekam razkropili; nekaj časa je bilo dobiti begunca za vsakim oglom, sedaj jih je videti malo. Pač ždijo doma in premišljujejo, kako bo po zimi; nekaj se jih je vrnilo na Goriško iz strahu pred zimo in pa, ker so pošla marsikovo sredstva; tega in onega pa so spravili proč „prokleti begunci“, katerih je večina pobeglo okrog nesrečnega begunca. Tudi Lahom se je prikupil izraz begunci, pravijo: „noi begunci“. Ti še najbolj se boje snega.

Letošnja vinska letina. — Pred letošnjo trgatvijo je priobčil vodja R. Dolenc v „Gostilničarju“ članek, iz katerega posnemljemo: O kakih še sedaj obstoječih zalogah lanskega vina na Dolenskem ni govora. Vse je prodano in to po dosedaj gotovo še nikdar doseženih cenah. Prodajalo se je prav dobro blago po 60, da celo po 90 v liter. — Kakor kakovost, tako bo brezdomno tudi cena letosnjega pridelka kaj različna. Iz vsega poprej navedena in z ozirom na današnje svetovne razmere se sme po vsej pravici sklepati, da na Dolenskem pod 40 vinarjev ne bo dobiti dobrega vina in to takoj po trgatvi. — Iz Vipave se čuje, da so tamkajšnji vinogradniki radi tamošnjih izrednih razmer in obilih letošnjih gostov pričeli v trgatvijo že takoj ob Malem Snamu. Tamošnji pridelek pa bo v kljub temu gotovo prav dober, kajti sliši se le en glas o letošnjem zorenju tamošnjega grozdja, namreč ta, da je izredno zgodaj popolnoma dozorelo.

Gregorčič v nemškem prevodu. — Poročali smo že pred daljšim časom, da je dunajska „Reichspost“ priobčila nemški prevod Gregorčičeve „Soči“, ki ga je posnelo potem veliko nemških listov. „Reichspost“ pa je pred kratkim pod naslovom „Simon Gregorčič, ein slovenischer Dichter der Vaterlandsliebe“ priobčila kratek spis o našem Gregorčiču in nemški prevod treh njegovih pesmi iz peresa Rudolfa pl. Gradovlna, in sicer „Cesarški razglas“, „Zadom med bojni grom“ in „Odkljočanje“. Prevoda prve in zadnje se čitata res lepo in gladko, pri drugi pa se ni posrečil posebno oni značilni „Hura, na boj be sneč“, ki prihaja do prav posebno veljavne zlasti v petju. Vsekar pa smo prav hvaležni gospodu prevajatelju, da tako seznanja nemški narod z našim goriškim slavnikom, ki mu prav sedaj močito večno spanje grmenje italijan-

skih topov tam gori v raju. Ob priliki priobčimo morda ene ali druge pesmi original in prevod.

Rekvizicija kovinastih predmetov. — „Edinost“ v Trstu poroča: Po 28. septembra t. l. izdani ministerijski naredbi se je odredila sedaj tudi za Avstrijo rekvizicija kovinastih predmetov, ki se je odredila na Ogrskem že nekaj dni prej. Predmeti, na katere se nanaša naredba, se zaenkrat do 30. novembra tudi prostovoljno lahko oddajo kovinski centralni na Dunaju in njenim vnanjim nabiralnim uradam. Razen tega sprejema take predmete kot darove tudi „Patriotična nabiralnica vojnih kovin“ (Patriotische Kriegsmetallensammlung) na Dunaju (c. in kr. vojno ministrstvo) pred 30. novembrom in po tem roku. Na drug način lastniki takih predmetov le-teh ne smejo oddajati. Po 30. novembru se bo odredila oddaja do tedaj še neoddanih predmetov. Čas, kdaj se morajo ti predmeti oddati, bo svoječasno v vsaki občini javno razglašen. Ustanovile se bodo v vsaki občini nabiralnice in pod vodstvom političnih oblasti stoječe prevzemne komisije, ki bodo po potrebi tudi na lieu mesta prevzemale rekvirirane predmete. V interesu lastnikov pod naredbo spadajočih predmetov je, da si čim prej prisrbe potrebna nadomestila teh predmetov iz drugih tvarin, vsekar pa še pred enim časom, ko se bodo morali rekvirirani predmeti oddati, ker se mu bo tedaj samo v izjemnih slučajih še bo mogel lastnik dokazati, da si ni mogel pravočasno nabaviti nadomestnega orodja, dovolil na daljnjem roku za naknadno oddajo dotičnih predmetov. Predmeti, ki so neizogibno potrebni in ki se ne dajo nadomeščati s predmeti iz drugih tvarin, se lastniku ne bodo jemali. O vprašanju neizogibne potrebnosti katerega predmeta bo odločala prevzemna komisija. Poleg potrdila o oddanih predmetih dobe lastniki tudi potrdilo o onih predmetih, ki si jih lahko obdrže trajno ali pa začasno v svrhu, da si nabavijo pred nadomestne predmete. Taka potrdila se bodo dajala zato, da bodo lastniki vsak čas lahko izkazali pravico do posesti takih predmetov. Odkodnino za one predmete, ki se bodo oddajali šele ob določenem roku, bo izplačevalo vojaško poveljništvo. Naredba se razteza na predmete iz bakra, med, bron, na, tombaka in čistega niklja. Onih predmetov, ki so z bakrom, medjo, bronom, tombakom ali nikljem samo platinani, ni treba oddajati.

Dolžnost z oddajo pod naredbo spadajočih predmetov zadeva izdelovalce, trgovce, shranjevalce, gospodinjstva, hišne lastnike, kmetarje in gostilničarje, pekarne in slastičarne, okrepčevališča, kopalnišča, čitalnice, vzgojevalne zavode, penzijske in druge zavode. V istočasnem razglasu domobranskega ministrstva so razglajene odškodninske postavke, ki veljajo za mero pri izplačevanju odškodnine za prisilno oddane predmete. Nadalje so se potom naredbe trgovskega ministrstva določile maksimalne cene za ono pločevinasto in lito blago, ki prihaja predvsem v poštev kot nadomestilo za rekvirirane kovinaste predmete. Pri določitvi maksimalnih cen se je ministrstvo opiralo na sedanje tovarniške cene, ki so ostale bistveno neizpremenjene. Določile so se gotove cene tako za prodajo na debelo, kakor za prodajo na drobno. Organizacija prodaje teh nadomestnih predmetov se nahaja že v teku. Izrazi o maksimalnih cenah bodo razpoloženi pri okrajnih glavarstvih in mestnih magistratih ter morajo biti v prodajnih lokalih na vpogled občinstvu.

Med italijanskimi ujetniki. — Vojni dopisnik dunajske „Arbeiter Zeitung“ je posetil italijanske vojne ujetnike na ljubljanskem gradu in piše o tem posetu: „Iz pogovorov z ujetniki, ki se prosto gibljejo na grajskem dvorišču, sem prišel do prepričanja, da je italijanska armada šla v vojno z zelo nasprotujočimi si čustvi. Od izpovedb ujetnikov je vedno treba kaj odvesti, kajti tudi trdovratnej med njimi stoji tudi trdovratnej med njimi stoji zaupanje in stvar njihove države. Vsekako pa nisem niti pri daleč manj inteligentnih in zato veliko

bolj boječih ruskih ujetnikov, na šel takega soglasja v odklanjanju osebne moralne soodgovornosti za to vojno kot pa pri Italijanih. Brezdomno jih vse, tudi one na fronti, grize vest, kaj omrtvuje poletno silo in trpe duševno bole, ker čutijo, da ne bi smelo biti tako, temveč bi se bilo prav lahko zgodilo drugače. Moderna vojna zahteva, da more vsak posamezni bojevnik pojmovati svoj boj popohoma preprosto: gre za bitje ali nebitje moje države. Italijanski vojakom pa so politični hujškalci morali pomen boja šele s težavo na premet in zapleten način izmisliti, kar pač prepoštenemu človeku v strelskem jarku ni more dati neomajnega prepričanja, da gre za obrambo ogroženih ljudskih dobrin. Popolnoma dobro sta poznala to zaključevanje edino le dva ujeta zdravnika, s katerima sem govoril. Zelo sta ob žalovala, da je moralo priti do vojne, in sta vneto oporekala, da bi nas ali Nemce sovražili v Italiji.

Bilo pa da je za Italijo neizogibno, da je stopila na stran entente, ker bi bila drugače prišla pod kolesa in bi bila brez obrambe izročena osveti centralnih držav. Da bi se Italija obrnila proti Francoski, je bilo nemogoče ob razpoloženi, ki je vladalo v državi. Torej je bilo treba napovedati vojno Avstriji. To je znano pojasnilo italijanskih vojnih hujškalcev in ima tudi svojo logiko. Da pa tudi ta logika ne more popomiriti vesti tistim, ki jo izpovedajo, sem mogel spoznati v zadregi obeh zdravnikov, ki se je pokazala od vprašanju, kako mislita o politiki, ki zastavlja svojo besedo, dasiravno roditelji te politike dobro vedo, da ne bodo mogli držati te besede...

Zdravnika pa sta bila v ostalem očividno popolnoma zadovoljna s svojo usodo ujetnikov. Izjavila sta, da jima ne manjka nič drugega kot svoboda. Skupaj z avstrijskim zdravnikom opravljata zdravniško službo v bolnišnici za ranjene in njihju delokrog ni prav nič drugačen, kot je bil na oni strani Soče.

Tudi ujeti častniki se nahajajo na ljubljanskem gradu. Govoril sem tudi z njimi in sem v svojem začudenju našel pri njih veliko skeptičnije pojmove politike, ki je pogajala njihovo domovino v vojno, kot pa pri zdravnikih. Skoraj vsi ti častniki so prišli ranjeni v roke naših, večinoma pri zopetnem zavzetju Vrha sv. Mihaela. Storili so v boju svojo dolžnost in ne more se reči, da govori iz njihovih besed mišljenje slabicev in obupancev. Če pravijo vsi brez izjeme, da obžalujejo, da vidijo Italijo zavlečeno v to vojno, in da bi bilo njihovem prekrjanju in krajevne visokost, go pod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je kot poveljnik armade južnozapadne fronte izrekel štajterski podružnični urada za vojno oskrbo zahvalo in priznanje na dobavi 1500 kotlov za kuhanje čaja za južno-zapadno armado.

Dvom teh častnikov pa je narasel skoraj do zasmeha, ko je prišel pogovor na d' Annunzia. Delali so pripombe, iz katerih je razvidno, da se jim zde pajacade tega literarnega vojnega hujškalca še zopernejše kot nas komu, ki še vedno misli, da je dolžan objektivnega priznanja pesniškimi kakovostim.

Štajersko. Zahvala našemu poveljstvu južnozapadne fronte. — Njegova earska in krajevne visokost, go pod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je kot poveljnik armade južnozapadne fronte izrekel štajterski podružnični urada za vojno oskrbo zahvalo in priznanje na dobavi 1500 kotlov za kuhanje čaja za južno-zapadno armado.

Primorsko. S Krasa pišejo: Tu so naši topovnarji uničili pred tedni italijanski zrakoplov večjega tipa. Padel je na doberdobiški planoti. Prejkrat je enak konec zadeli drug italijanski zrakoplov.

Prebivalstvo Srpenice na Bovškem, kar ga je ostalo doma, so dvedli Italijani v Ažlo med beškini Slovenci blizu slovenskega Sv. Petra ob Nadiži. Tako je razvidno iz pisma srpeniškega zaruga g. Filipiča, ki se nahaja tudi tam. Tudi prebivalstvo drugih bovških krajev, kjer so Italijani, je sedaj v Italiji.

Izprememba imena. — Cesarški omisar je odredil, da se občinska ljudska in meščanska šola „Feice Venezian“ imenuje odlej „Občinska ljudska in meščanska šola za Staro mesto“.

Milosrčnost okraj oceanana. — „Edinost“ v Trstu piše: Urad za voljno pomoč pri dalmatinskem amesništvu je prejel od gospo- la Frana Žiške, konzularnega oficijala v New Yorku, nadaljnjih 2000 K, ki jih je nabral med ta- nošnjimi emigranti iz Dalmacije v vdove in sirote dalmatinskih vojakov in za družine vpoklicanih Dalmatincev. Ta pojav je razveseljiv posebno tudi zato,

ker prida, da so srca siromakov, ki so morali v tužino za zaslužkom tudi nadalje spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohra- njeni svojemu narodu.

Med bolnimi in ranjenimi voja- ki na Dunaju se nahajajo z Goriškega: Jakob Žižmond z Vogrškega, ranjen, v IX. okraju, Kobenzl; tam je tudi Ladislav Humar iz Gorice, bolan; v II. okraju, Wiesberggasse, leži ranjen na nogi Alojzij Škerjanec iz Ločnika; Marega Viktor iz Ločnika v tretjem okraju, Schwarzenbergova vojašnica, bolan na legar- ju; v II. okraju Afrikanergasse, Tomaž Perdec iz Opatjegasela bolan; v XIX., Hohenwartplatz, Anton Polenčič iz Krmina, ranjen na roki; v VIII., Piaristengasse, Ivan Čej iz Gorice, ranjen na rami; v X. Kriegsspital, An- pri videmskih „alpincih“ služijo gel Gorjan iz Volčjedrage, odre- zali so mu eno oko.

Iz Gorice, 26. septembra. — Noveč miru. Nekaj časa je bilo tako lepo za fronto, zadnje dneve pa nas zopet ne pustijo v miru italijanske granate in šrapneli. Obiskali so nas to baš pretekli teden večkrat, najhujše pa je bilo večkrat dopoldne. Kaj le so zopet iskali Italijani s svojimi topovskimi izstrelki po Gorici, kaj niso imeli streljati nikamor drugam, kakor ravno v naše mesto, kjer se mora vse njihovo streljanje označiti za nepotrebno tratenje municije. Tri ure so streljali več- raj dopoldne, ropotalo je po raz- nih delih mesta, najbolj pa čez Placuto in Semeniško ulico, to je smer, v katero so streljali že kon- cem junija in potem v mesecu juliju. Kakor se kaže, hočejo nas zopet pogosteje obiskati z grana- tami, dasi uspehov posebnih...

Prosim povejte nam odkrito, smatraju pri vas Italijane za slabe ljudi (cattivii uomini)“...

Jasneje se slaba vest italijan- ke armade in njen dvom o moral- ni pripravljenosti vojne pač ni mo- gla pokazati, kot v tem vpraša- nju. Jaz sem odgovoril seveda, da ni naša navada, da bi nalagali aradom ono veliko odgovornost za zločine njihovih politikov, in a odgovor je porabil neki ujet bersaljer, ki se je razkril kot du- hovniški kandidat, da je obrnil besovor na versko stran. „Kot bi stajali“ je dejal, „moramo vsi dojeti to vojno, ker vendar ne upremo gojiti sovraštva drug proti drugemu, ko smo vsi bratje v Kristu! Ko bi sedaj prišel Odrešenik...“ Tu ga je prekinil na politanski kinematografski artist in dejal: „Da, ko bi sedaj prišel Odrešenik, kaj bi se zgodilo? Vte- knili bi ga v uniformo, namesto da bi ga križali“.

Štajersko. Zahvala našemu poveljstvu južnozapadne fronte. — Njegova earska in krajevne visokost, go pod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je kot poveljnik armade južnozapadne fronte izrekel štajterski podružnični urada za vojno oskrbo zahvalo in priznanje na dobavi 1500 kotlov za kuhanje čaja za južno-zapadno armado.

Primorsko. S Krasa pišejo: Tu so naši topovnarji uničili pred tedni italijan- ki zrakoplov večjega tipa. Padel je na doberdobiški planoti. Prejkrat je enak konec zadeli drug italijanski zrakoplov.

Prebivalstvo Srpenice na Bovškem, kar ga je ostalo doma, so dvedli Italijani v Ažlo med beškini Slovenci blizu slovenskega Sv. Petra ob Nadiži. Tako je razvidno iz pisma srpeniškega zaruga g. Filipiča, ki se nahaja tudi tam. Tudi prebivalstvo drugih bovških krajev, kjer so Italijani, je sedaj v Italiji.

Izprememba imena. — Cesarški omisar je odredil, da se občinska ljudska in meščanska šola „Feice Venezian“ imenuje odlej „Občinska ljudska in meščanska šola za Staro mesto“.

Milosrčnost okraj oceanana. — „Edinost“ v Trstu piše: Urad za voljno pomoč pri dalmatinskem amesništvu je prejel od gospo- la Frana Žiške, konzularnega oficijala v New Yorku, nadaljnjih 2000 K, ki jih je nabral med ta- nošnjimi emigranti iz Dalmacije v vdove in sirote dalmatinskih vojakov in za družine vpoklicanih Dalmatincev. Ta pojav je razveseljiv posebno tudi zato,

ker prida, da so srca siromakov, ki so morali v tužino za zaslužkom tudi nadalje spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohra- njeni svojemu narodu.

Med bolnimi in ranjenimi voja- ki na Dunaju se nahajajo z Goriškega: Jakob Žižmond z Vogrškega, ranjen, v IX. okraju, Kobenzl; tam je tudi Ladislav Humar iz Gorice, bolan; v II. okraju, Wiesberggasse, leži ranjen na nogi Alojzij Škerjanec iz Ločnika; Marega Viktor iz Ločnika v tretjem okraju, Schwarzenbergova vojašnica, bolan na legar- ju; v II. okraju Afrikanergasse, Tomaž Perdec iz Opatjegasela bolan; v XIX., Hohenwartplatz, Anton Polenčič iz Krmina, ranjen na roki; v VIII., Piaristengasse, Ivan Čej iz Gorice, ranjen na rami; v X. Kriegsspital, An- pri videmskih „alpincih“ služijo gel Gorjan iz Volčjedrage, odre- zali so mu eno oko.

Iz Gorice, 26. septembra. — Noveč miru. Nekaj časa je bilo tako lepo za fronto, zadnje dneve pa nas zopet ne pustijo v miru italijanske granate in šrapneli. Obiskali so nas to baš pretekli teden večkrat, najhujše pa je bilo večkrat dopoldne. Kaj le so zopet iskali Italijani s svojimi topovskimi izstrelki po Gorici, kaj niso imeli streljati nikamor drugam, kakor ravno v naše mesto, kjer se mora vse njihovo streljanje označiti za nepotrebno tratenje municije. Tri ure so streljali več- raj dopoldne, ropotalo je po raz- nih delih mesta, najbolj pa čez Placuto in Semeniško ulico, to je smer, v katero so streljali že kon- cem junija in potem v mesecu juliju. Kakor se kaže, hočejo nas zopet pogosteje obiskati z grana- tami, dasi uspehov posebnih...

Prosim povejte nam odkrito, smatraju pri vas Italijane za slabe ljudi (cattivii uomini)“...

Jasneje se slaba vest italijan- ke armade in njen dvom o moral- ni pripravljenosti vojne pač ni mo- gla pokazati, kot v tem vpraša- nju. Jaz sem odgovoril seveda, da ni naša navada, da bi nalagali aradom ono veliko odgovornost za zločine njihovih politikov, in a odgovor je porabil neki ujet bersaljer, ki se je razkril kot du- hovniški kandidat, da je obrnil besovor na versko stran. „Kot bi stajali“ je dejal, „moramo vsi dojeti to vojno, ker vendar ne upremo gojiti sovraštva drug proti drugemu, ko smo vsi bratje v Kristu! Ko bi sedaj prišel Odrešenik...“ Tu ga je prekinil na politanski kinematografski artist in dejal: „Da, ko bi sedaj prišel Odrešenik, kaj bi se zgodilo? Vte- knili bi ga v uniformo, namesto da bi ga križali“.

Štajersko. Zahvala našemu poveljstvu južnozapadne fronte. — Njegova earska in krajevne visokost, go pod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je kot poveljnik armade južnozapadne fronte izrekel štajterski podružnični urada za vojno oskrbo zahvalo in priznanje na dobavi 1500 kotlov za kuhanje čaja za južno-zapadno armado.

Primorsko. S Krasa pišejo: Tu so naši topovnarji uničili pred tedni italijan- ki zrakoplov večjega tipa. Padel je na doberdobiški planoti. Prejkrat je enak konec zadeli drug italijanski zrakoplov.

Prebivalstvo Srpenice na Bovškem, kar ga je ostalo doma, so dvedli Italijani v Ažlo med beškini Slovenci blizu slovenskega Sv. Petra ob Nadiži. Tako je razvidno iz pisma srpeniškega zaruga g. Filipiča, ki se nahaja tudi tam. Tudi prebivalstvo drugih bovških krajev, kjer so Italijani, je sedaj v Italiji.

Izprememba imena. — Cesarški omisar je odredil, da se občinska ljudska in meščanska šola „Feice Venezian“ imenuje odlej „Občinska ljudska in meščanska šola za Staro mesto“.

ker prida, da so srca siromakov, ki so morali v tužino za zaslužkom tudi nadalje spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohra- njeni svojemu narodu.

Med bolnimi in ranjenimi voja- ki na Dunaju se nahajajo z Goriškega: Jakob Žižmond z Vogrškega, ranjen, v IX. okraju, Kobenzl; tam je tudi Ladislav Humar iz Gorice, bolan; v II. okraju, Wiesberggasse, leži ranjen na nogi Alojzij Škerjanec iz Ločnika; Marega Viktor iz Ločnika v tretjem okraju, Schwarzenbergova vojašnica, bolan na legar- ju; v II. okraju Afrikanergasse, Tomaž Perdec iz Opatjegasela bolan; v XIX., Hohenwartplatz, Anton Polenčič iz Krmina, ranjen na roki; v VIII., Piaristengasse, Ivan Čej iz Gorice, ranjen na rami; v X. Kriegsspital, An- pri videmskih „alpincih“ služijo gel Gorjan iz Volčjedrage, odre- zali so mu eno oko.

Iz Gorice, 26. septembra. — Noveč miru. Nekaj časa je bilo tako lepo za fronto, zadnje dneve pa nas zopet ne pustijo v miru italijanske granate in šrapneli. Obiskali so nas to baš pretekli teden večkrat, najhujše pa je bilo večkrat dopoldne. Kaj le so zopet iskali Italijani s svojimi topovskimi izstrelki po Gorici, kaj niso imeli streljati nikamor drugam, kakor ravno v naše mesto, kjer se mora vse njihovo streljanje označiti za nepotrebno tratenje municije. Tri ure so streljali več- raj dopoldne, ropotalo je po raz- nih delih mesta, najbolj pa čez Placuto in Semeniško ulico, to je smer, v katero so streljali že kon- cem junija in potem v mesecu juliju. Kakor se kaže, hočejo nas zopet pogosteje obiskati z grana- tami, dasi uspehov posebnih...

Prosim povejte nam odkrito, smatraju pri vas Italijane za slabe ljudi (cattivii uomini)“...

Jasneje se slaba vest italijan- ke armade in njen dvom o moral- ni pripravljenosti vojne pač ni mo- gla pokazati, kot v tem vpraša- nju. Jaz sem odgovoril seveda, da ni naša navada, da bi nalagali aradom ono veliko odgovornost za zločine njihovih politikov, in a odgovor je porabil neki ujet bersaljer, ki se je razkril kot du- hovniški kandidat, da je obrnil besovor na versko stran. „Kot bi stajali“ je dejal, „moramo vsi dojeti to vojno, ker vendar ne upremo gojiti sovraštva drug proti drugemu, ko smo vsi bratje v Kristu! Ko bi sedaj prišel Odrešenik...“ Tu ga je prekinil na politanski kinematografski artist in dejal: „Da, ko bi sedaj prišel Odrešenik, kaj bi se zgodilo? Vte- knili bi ga v uniformo, namesto da bi ga križali“.

Štajersko. Zahvala našemu poveljstvu južnozapadne fronte. — Njegova earska in krajevne visokost, go pod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je kot poveljnik armade južnozapadne fronte izrekel štajterski podružnični urada za vojno oskrbo zahvalo in priznanje na dobavi 1500 kotlov za kuhanje čaja za južno-zapadno armado.

Primorsko. S Krasa pišejo: Tu so naši topovnarji uničili pred tedni italijan- ki zrakoplov večjega tipa. Padel je na doberdobiški planoti. Prejkrat je enak konec zadeli drug italijanski zrakoplov.

Prebivalstvo Srpenice na Bovškem, kar ga je ostalo doma, so dvedli Italijani v Ažlo med beškini Slovenci blizu slovenskega Sv. Petra ob Nadiži. Tako je razvidno iz pisma srpeniškega zaruga g. Filipiča, ki se nahaja tudi tam. Tudi prebivalstvo drugih bovških krajev, kjer so Italijani, je sedaj v Italiji.

Izprememba imena. — Cesarški omisar je odredil, da se občinska ljudska in meščanska šola „Feice Venezian“ imenuje odlej „Občinska ljudska in meščanska šola za Staro mesto“.

Milosrčnost okraj oceanana. — „Edinost“ v Trstu piše: Urad za voljno pomoč pri dalmatinskem amesništvu je prejel od gospo- la Frana Žiške, konzularnega oficijala v New Yorku, nadaljnjih 2000 K, ki jih je nabral med ta- nošnjimi emigranti iz Dalmacije v vdove in sirote dalmatinskih vojakov in za družine vpoklicanih Dalmatincev. Ta pojav je razveseljiv posebno tudi zato,

ker prida, da so srca siromakov, ki so morali v tužino za zaslužkom tudi nadalje spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohra- njeni svojemu narodu.

Med bolnimi in ranjenimi voja- ki na Dunaju se nahajajo z Goriškega: Jakob Žižmond z Vogrškega, ranjen, v IX. okraju, Kobenzl; tam je tudi Ladislav Humar iz Gorice, bolan; v II. okraju, Wiesberggasse, leži ranjen na nogi Alojzij Škerjanec iz Ločnika; Marega Viktor iz Ločnika v tretjem okraju, Schwarzenbergova vojašnica, bolan na legar- ju; v II. okraju Afrikanergasse, Tomaž Perdec iz Opatjegasela bolan; v XIX., Hohenwartplatz, Anton Polenčič iz Krmina, ranjen na roki; v VIII., Piaristengasse, Ivan Čej iz Gorice, ranjen na rami; v X. Kriegsspital, An- pri videmskih „alpincih“ služijo gel Gorjan iz Volčjedrage, odre- zali so mu eno oko.

Iz Gorice, 26. septembra. — Noveč miru. Nekaj časa je bilo tako lepo za fronto, zadnje dneve pa nas zopet ne pustijo v miru italijanske granate in šrapneli. Obiskali so nas to baš pretekli teden večkrat, najhujše pa je bilo večkrat dopoldne. Kaj le so zopet iskali Italijani s svojimi topovskimi izstrelki po Gorici, kaj niso imeli streljati nikamor drugam, kakor ravno v naše mesto, kjer se mora vse njihovo streljanje označiti za nepotrebno tratenje municije. Tri ure so streljali več- raj dopoldne, ropotalo je po raz- nih delih mesta, najbolj pa čez Placuto in Semeniško ulico, to je smer, v katero so streljali že kon- cem junija in potem v mesecu juliju. Kakor se kaže, hočejo nas zopet pogosteje obiskati z grana- tami, dasi uspehov posebnih...

Prosim povejte nam odkrito, smatraju pri vas Italijane za slabe ljudi (cattivii uomini)“...

Jasneje se slaba vest italijan- ke armade in njen dvom o moral- ni pripravljenosti vojne pač ni mo- gla pokazati, kot v tem vpraša- nju. Jaz sem odgovoril seveda, da ni naša navada, da bi nalagali aradom ono veliko odgovornost za zločine njihovih politikov, in a odgovor je porabil neki ujet bersaljer, ki se je razkril kot du- hovniški kandidat, da je obrnil besovor na versko stran. „Kot bi stajali“ je dejal, „moramo vsi dojeti to vojno, ker vendar ne upremo gojiti sovraštva drug proti drugemu, ko smo vsi bratje v Kristu! Ko bi sedaj prišel Odrešenik...“ Tu ga je prekinil na politanski kinematografski artist in dejal: „Da, ko bi sedaj prišel Odrešenik, kaj bi se zgodilo? Vte- knili bi ga v uniformo, namesto da bi ga križali“.

Štajersko. Zahvala našemu poveljstvu južnozapadne fronte. — Njegova earska in krajevne visokost, go pod generalni polkovnik nadvojvoda Evgen je kot poveljnik armade južnozapadne fronte izrekel štajterski podružnični urada za vojno oskrbo zahvalo in priznanje na dobavi 1500 kotlov za kuhanje čaja za južno-zapadno armado.

Primorsko. S Krasa pišejo: Tu so naši topovnarji uničili pred tedni italijan- ki zrakoplov večjega tipa. Padel je na doberdobiški planoti. Prejkrat je enak konec zadeli drug italijanski zrakoplov.

Prebivalstvo Srpenice na Bovškem, kar ga je ostalo doma, so dvedli Italijani v Ažlo med beškini Slovenci blizu slovenskega Sv. Petra ob Nadiži. Tako je razvidno iz pisma srpeniškega zaruga g. Filipiča, ki se nahaja tudi tam. Tudi prebivalstvo drugih bovških krajev, kjer so Italijani, je sedaj v Italiji.

Izprememba imena. — Cesarški omisar je odredil, da se občinska ljudska in meščanska šola „Feice Venezian“ imenuje odlej „Občinska ljudska in meščanska šola za Staro mesto“.

Milosrčnost okraj oceanana. — „Edinost“ v Trstu piše: Urad za voljno pomoč pri dalmatinskem amesništvu je prejel od gospo- la Frana Žiške, konzularnega oficijala v New Yorku, nadaljnjih 2000 K, ki jih je nabral med ta- nošnjimi emigranti iz Dalmacije v vdove in sirote dalmatinskih vojakov in za družine vpoklicanih Dalmatincev. Ta pojav je razveseljiv posebno tudi zato,

ker prida, da so srca siromakov, ki so morali v tužino za zaslužkom tudi nadalje spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohra- njeni svojemu narodu.

Med bolnimi in ranjenimi voja- ki na Dunaju se nahajajo z Goriškega: Jakob Žižmond z Vogrškega, ranjen, v IX. okraju, Kobenzl; tam je tudi Ladislav Humar iz Gorice, bolan; v II. okraju, Wiesberggasse, leži ranjen na nogi Alojzij Škerjanec iz Ločnika; Marega Viktor iz Ločnika v tretjem okraju, Schwarzenbergova vojašnica, bolan na legar- ju; v II. okraju Afrikanergasse, Tomaž Perdec iz Opatjegasela bolan; v XIX., Hohenwartplatz, Anton Polenčič iz Krmina, ranjen na roki; v VIII., Piaristengasse, Ivan Čej iz Gorice, ranjen na rami; v X. Kriegsspital, An- pri videmskih „alpincih“ služijo gel Gorjan iz Volčjedrage, odre- zali so mu eno oko.

ker prida, da so srca siromakov, ki so morali v tužino za zaslužkom tudi nadalje spojena s svojo domovino in svojim narodom. Dar, poklonjen v take namene, je jamstvo, da so ti siromaki ohra- njeni svojemu narodu.

Med bolnimi in ranjenimi voja- ki na Dunaju se nahajajo z Goriškega: Jakob Žižmond z Vogrškega, ranjen, v IX. okraju, Kobenzl; tam je tudi Ladislav Humar iz Gorice, bolan; v II. okraju, Wiesberggasse, leži ranjen na nogi Alojzij Škerjanec iz Ločnika; Marega Viktor iz Ločnika v tretjem okraju, Schwarzenbergova vojašnica, bolan na legar- ju; v II. okraju Afrikanergasse, Tomaž Perdec iz Opatjegasela bolan; v XIX., Hohenwartplatz, Anton Polenčič iz Krmina, ranjen na roki; v VIII., Piaristengasse, Ivan Čej iz Gorice, ranjen na rami; v X. Kriegsspital, An- pri videmskih „alpincih“ služijo gel Gorjan iz Volčjedrage, odre- zali so mu eno oko.

Iz Gorice, 26. septembra. — Noveč miru. Nekaj časa je bilo tako lepo za fronto, zadnje dneve pa nas zopet ne pustijo v miru italijanske granate in šrapneli. Obiskali so nas to baš pretekli teden večkrat, najhujše pa je bilo večkrat dopoldne. Kaj le so zopet iskali Italijani s svojimi topovskimi izstrelki po Gorici, kaj niso imeli streljati nikamor drugam, kakor ravno v naše mesto, kjer se mora vse njihovo streljanje označiti za nepotrebno tratenje municije. Tri ure so streljali več- raj dopoldne, ropotalo je po raz- nih delih mesta, najbolj pa čez Placuto in Semeniško ulico, to je smer, v katero so streljali že kon- cem junija in potem v mesecu juliju. Kakor se kaže, hočejo nas zopet pogosteje obiskati z grana- tami, dasi uspehov posebnih...

Prosim povejte nam odkrito, smatraju pri vas Italijane za slabe ljudi (cattivii uomini)“...

Jasneje se slaba vest italijan- ke armade in njen dvom o moral- ni pripravljenosti vojne pač ni mo- gla pokazati, kot v tem vpraša- nju. Jaz sem odgovoril seveda, da ni naša navada, da bi nalagali aradom ono veliko odgovornost za zločine njihovih politikov, in a odgovor je

NIHILISTINJA.

(Roman iz življenja.)

Za „Sl. N.“ — r.

(Nadaljevanje.)

„No, kako je, Aleksander Karlovič?“ ga vpraša sodnik.

„Slabo dovolj“, odgovori zdravnik. „O kakem zaslišanju strašno zdelanega ne more biti niti govora. Iz ene omedlevice pada v drugo. Potem pa tudi vedno blodno govori. Enkrat se mu zdi, da se nahaja na poročnem potovanju, in da hiti za svojo mlado ženo, ki se mu je izvila iz njegovega objema, potem zopet prosi za milost, ter kliče vse svetnike na pomoč pred smrtjo in njeno žrtvijo. Strašno je to poslušati in mladi mož je moral doživeti nekaj groznega. Njegov duh je popolnoma omračen. Prisežna prsta je moral izgubiti šele pred kratkim. Rana je še sveža in obveza le za silo. Prstov pa nikjer ni. Naročil sem, da bodo dobro pazili nanj.“

„Dobro“, pravi sodnik. Ali pa raso ničesar našli pri njem, da bi ga bilo mogoče prepoznati? To je zame zanka najvažnejša.“

„Tudi s tem lahko poslužim“, odgovori zdravnik. „Razum težke zlate ure, denarice s skoraj tisoč rublji v zlatu in v listnici skoraj dvajsettisoč papirnatih rubljev še izkaznice njegovega regimenta ter dovoljenje njegovega poveljnika za dopust ter veliko število posvetnic.“

„Toda ime, Aleksander Karlovič?“ zakliče sodnik nestrno.

„Vladimir grof Trojekurov, kapitan v drugem gardnem polku, garnizija Petrograd“, odgovori zdravnik hitro.

„To je vendar sin hrabrega generala Trojekurova, ki se je na Kavkazu zelo odlikoval, in ki bil sedaj v Moskvi. Vladimir, njegov najstarejši sin, je bil buje ženin nesrečne Marije. Tako mi je vsaj zatrjevala kneginja Damarov, ko sem bil pred mesecem dni v Kadinovki“, pripomni pastor.

„General Trojekurov ima več, na mejo kneginje ležečih posestev, in grof Vladimir je bil naznanjen da jih pride nadzorovati.“

„Zadeva postaja vedno bolj zapletena!“ zamrmra sodnik predse.

Molče odkorakajo moške proti hišici, v kateri so izginiti nosači z mrtvo. — Potem vstopijo.

Nutri je kot v grobnici. Okenj ni, in luč pada skozi odprtino na stropu. Pod odprtino se nahaja miza in na njej leži sedaj razglašeno truplo mrtve deklice.

Na vsem nežnem telesu ni opaziti napake, samo med prsi je videti rujavo piko. Pogleda sodnika in pastora se srečata.

„Imate prav, gospod pastor, ona je, spoznati jo je po znaku“, pravi sodnik.

„Tako je torej truplo prepoznano“, pripomni nato duhovnik. „Sedaj pa samo eno vprašanje: ali je raztelesenje neobhodno potrebno, gospodje?“

Sodnik in zdravnik se spogledata, potem pravi prvi:

„Ker more zdravnik brez raztelesenja dognati vzrok smrti mrtve, raztelesenje ni baš potrebno. Na vsak način pa mora priti natančni popis v sodne listine. Toda zakaj vprašujete, Viktor?“

„Ker prosim v imenu kneginje Damarov, svest si njenega pritrudila, da se ohrani truplo nesrečnice nerazkosano. Neglede na drugo, bi bilo v resnici škoda izročiti materi zemlji ta umotvor narave v drugačnem stanju“, odgovori resno.

„Tudi meni se zdi škoda raznesenosti to krasno truplo, ki bi bilo vredno, da se ovekoveči v barvah ali marmorju“, meni zdravnik.

„Prepričan sem, da je nesrečnica utonila, da si je sama vzela življenje. Truplo ne kaže nikakršnih znakov nasilja, da je tedaj mogoče opustiti raztelesenje.“

„Dobro! Vaš izvid se zapiše in priloži sodnim listinam. Tako mi šlim, da lahko sedaj odidem.“

Se enkrat pogleda mrtvo, potem zapove, da se truplo zopet pokrije, ter odide s zdravnikom in pastorem iz mrtvašnice.

„Ali smem oskrbeti pogreb za nerečnico, Dimitar Demjanič?“ vpraša sedaj pastor sodnika.

„Začuden ga ta pogleda. „Saj Marija vendar ni vaše vere?“ vpraša nato.

„To ne“, odgovori duhovnik, „bila je grško-katoliške vere, dasi niti njen oče niti mati nista pripadala ruski cerkvi. Ker pa ni čakati, dokler se obvesti njeno mati, kneginjo, mi dovolite, da ukrenem vse potrebno. Tudi za pokritje stroškov jamčim.“

„Tej vaši želji nikakor ne oporekam, gospod pastor“, odgovori sodnik, „samo to je vprašanje, če bodo naši popi dovolili cerkven pogreb samomoriški.“

„Prvi ni dokazano, da bi Maša izvršila samomor, potem pa je pope na drug način lahko spravila do tega, da jo dostojno pokopljejo“, odgovori pastor smehljaje, ter pri tem namigne na podkupljivost ruske duhovščine.

„Povejte mi vendar, dragi Ivanovič“, se obrne sedaj zdravnik na pastora v nemškem jeziku, katerega sodnik ni obvladoval, „kako ste se spoznali z nesrečnico. Iz vašega govorjenja je razvideti, da poznate usodo mrtve.“

„Da, dobro poznam nesrečno Marijo in njene obžalovanja vredne starše. Kaj pa je pognalo to krasno dekle v smrt, tega ne vem“, odgovori resno in tiho duhovnik.

„Povejte mi to, kar veste, dragi pastor“, zaprosi zdravnik.

„Da bi mogli potem okoli pripovedovati. Ni res, Aleksander Karlovič, samo radi tega bi radi vedeli Marijino povest“, odgovori duhovnik.

„Ne samo radi tega, Viktor Ivanovič“, odvrne zdravnik nekam v zadregi.

Vsi trije so prišli meštem do bolnice. Sedaj odidejo v operacijsko sobo, kjer je hotel sodnik sestaviti zapisnik.

„Tukaj so ga čakali njegovi ljudje, ki mu vročijo sedaj pri častniku najdene predmete: svilen denarnico s zlatniki, elegantno listnico, ter zlato, z demanti posuto uro in verižico.“

Radovedno začne sodnik štet denar in prebrati listine. Pastor pa nestrno zakliče v francoskem jeziku, da ga drugi ne morejo razumeti:

„Toda prosim vas, Dimitar Demjanič, kdaj pa bode zapisnik gotov, če se tako obirate? Gotovo bi tudi gospod guverner rad izvedel podrobnosti o najdbi na reki. Zato pa potrebuje vašega zapisnika. Začnite vendar enkrat!“

Pastor je zadel z omenjivju guvernerja na pravo struno. Sodnik se takoj pripravi, da izvrši svojo dolžnost. Sicer vrže uradni strupeni pogled na častiljivega duhovnika, potem pa pripravi papir in začne pisati. Tuintam stavi zdravniku ali pastoru kako vprašanje. Končno zaključil zapisnik in ga prebere.

Pastor in zdravnik se podpišeta.

Prvi se hoče sedaj odstraniti, toda zdravnik in sodnik ga povabita na kozarec nalivke (neka vrsta likerja). Sodnik se odpravi poročilo guvernerju, in nato odidejo vsi trije v bližnje zdravnikovo stanovanje.

Medpotoma pravi duhovnik zdravniku: „Prepričan sem, da ste me povabili samo radi tega, da izveste Mašino povest. Ali ni sem uganil?“

„Res je, zanima me povest nesrečne mladenke, ne toliko iz umljive radovednosti, ampak v pojasnitve tega tako izvanrednega slučaja.“

„Vem, vem“, odgovori pastor, „in z ozirom na to hočem ugoditi vaši želji. Potem tudi lahko utišite radovednosti naših velikih otrok. Ko bi se izvedelo, da je samo meni znana Mašine povest, mi dame našega mesta ne bi dale miru. To breme pa mi lahko odvezmete. Seveda mi prijetna povest, katero vam povem.“

„Nič ne škodi“, odgovori zdravnik zadovoljivo, da bode mogel ugoditi radovednosti svojih odličnih pacientov. „No, in sedaj smo doma“, še pristavi.

Pri tem odpre hišna vrata svojega stanovanja ter povabi gosta, da vstopita.

V jedilni sobi jih je že čakal obilen zajutrak. Zdravnikova mati, postavna sivolasa gospa jih sprejme praj prijazno.

Seveda se pogovor takoj obrne na nenavadni dogodek tega jutra, in vsi komaj čakajo, da prične duhovnik pripovedovati.

Končno vpraša duhovnik, ali naj začne.

„Prosimo, Viktor Ivanovič“, se glasi odgovor.

„Povest ni vesela, kakor sem že omenil, ampak resna in žalostna. Zgodila pa se je v Sibiriji“, odvrne pastor.

„Samo začnite, gospod pastor“, zaprosi zdravnikova mati. „Nad vse sem radovedna.“

In duhovnik začne pripovedovati.

III. POGlavJE. Mašina povest.

„Svoječasno sem bil v Tobolsk, kjer sem nadomestoval tamošnjega obolelega pastora. V tej lastnosti sem moral čestokrat na dolga potovanja, na poroke, krstivne in pogrebe razstreseno okoli živčih članov cerkvene občine. Nekdaj sem bil pozvan na enem takem svojem potovanju v neko mesto vas sredi Sibirije. Treba je bilo opraviti več krstov in tudi eno poroko. In tu sem se seznanil z rodino nekega v Sibirijo prognanega poljskega plemiča, po imenu Dubrovski. V petdesetih letih ga je ruska vlada obdolžila zaročnice. Aretovali so ga in mu po kratki preiskavi zaplenili njegova posestva. Končno so ga poslali v prognanstvo v Sibirijo. Njegova mlada žena mu je po vzgledu mnogih sledila v prognanstvo. Dubrovski je v tem malem mestu poučeval otroke višjih uradnikov. Bil je tih, miren mož, ki je težko prenašal svojo hudo usodo. Njegova žena je veljala več sto verst v okolišju za krasotico prvega razreda. Posebno so ljudje občudovali njene krasne plave lase.

To so bili starši nesrečne mladenke, katere truplo so potegnili danes iz reke. Marija se je narodila v neki filii vasici, ko so bili

starši na prisiljenem potovanju v Sibirijo. Ker je bil otrok zelo slab, in se je bilo bati, da umre, je zahtevala mati, da se ga takoj je zahtevala mati, da se ga takoj krstijo. In ker ni bilo pri roki drugega duhovnika, je bil krščen tega otroka po ruskem obredu. Tako je postal Marija, katere oče je bil rimo-katoličan, mati pa luteran, rimo-katoliška kristjanka.

Dubrovski je takrat še vedno upal na pomiloščenje, posebno s posredovanjem okrajnega sodnika ki je mnogo zahajal k njemu ter dvoril njegovi lepi ženi.

Ko sem se jaz seznanil z Marijinimi starši, je bila ona še majhen otrok. Dubrovski je imel še vzgajeno starejšo hčer, katero je vzgajal njegov v Parizu živeči svaki slikar po pokličen seboj, ko so pet let staro deklico seboj, ko so bili poslani starši v prognanstvo. Gospa Dubrovška je bila vsa srečna, da je našla v meni duhovnika svoje vere. Zaupala mi je vse, ter mi povedala, da upa kmalu na izpremenitev svoje usode, da ji je tako obljubil okrajni sodnik, še mlad in dozlevno izobražen mož. Voščil sem njej in njene mu soprogu od vsega srca srečo z nesrečno rodino. Tri mesece pozneje me je ponovi prebudilo trkanje na vrata. Ko sem odprl, je stala pred menoj gospa Dubrovška, oblečena v čunje, vsa prepadena, držeč malo Marijo v naročju. Zavzel sem se za nesrečnico. Drugi dan mi je povedala svojo povest, ki je razarjavno grozna.

Okrajni sodnik, katerega je imel Dubrovski za svojega najboljšega prijatelja in poštenjaka, se je izkazal za največjega lopova. Dubrovškega je znal spraviti do tega, da se z begom odtegne prognanstvu. Preskrbel mu je ponarejen potni list, in Dubrovski je naslednji dan izginil iz mesteca. Takoj zvečer se istega dne je prišel okrajni sodnik v stanovanje gospe Dubrovške, ki je po dogovoru še ostala, da pozneje varno sledi ubežlemu soprogu. Stavil ji je pomdno, katero je ogorčeno zavnela. Drugi dan je sodnik zo-

pet prišel. Prosil je in sprožil. Zaman!

Tu se je končno poslužil nekakšnega sredstva. Rekel je ženi, da bo dal njenega moža zopet prijeti, kajti vedel je, kam se je odpravil, ako se ne ukloni njegovim željam.

Nesrečnica, ki je imela voljo med tem, da odženejo njenega moža kot vjetnika v Sibirijo, ali med sodnikovo ceno, se je krvalo večega sreča odločila za slednje.

Nekaj tednev pozneje je slutnja izvedela od nekega ruskega častnika, rojenega Poljaka, da je bil njen mož v Petrogradu zopet prijet, in sicer na ovadbo okrajnega sodnika, ki je tudi izdal, pod katerim imenom potuje bežalec.

Takoj je odhitela k okrajnemu sodniku, ki ji je s porogljivim smehom priznal svojo lopovščino. V svoji umevni jezi ga je zarahala za vrat in bi ga tudi zadušila, da sodniku ni prišel njegov sluga na pomoč.

Aretovali so jo, in drugi dan je je dal sodnik — bičati.

Samo misel na svojega otroka je zadržala nesrečnico, da ni izvršila samomor. Tako pa je vse popredala, hotoč pobegniti iz mesteca.

Tu pa je zopet prišel okrajni sodnik v spremitvu več uradnikov, ter ji „v imenu postavljeno“ zaplenil vse premoženje. Nesrečnica, ki se je hala nadaljnega zasramovanja; je nato v prihodnji noči zbežala s svojim otrokom v stepe, in je k sreči našla tam voznika, ki jo je vzel v Tomsk.

Od tam je pribežala k meni v Tobolsk. Tri cele tedne je rahlo, redno je bilo končano njeno nepopolno potovanje.

Potolažil sem nesrečnico, kakor sem pač mogel, in ji dal potrebno pomoč. Zastonjski pa je bil ves moj trud, poklicati lopovskega okrajnega sodnika na odgovor in dobiti nazaj zaplenjeno premoženje. Še povsah je bil prestavljen v drugo mesto.

Rekel je, da je vse izmišljeno, nesrečnica pa da je blazna.

(Dalje prihodnjič.)

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

ZGODOVINA PRVE-DRUGE NARODNE BANKE.

Že leta 1852. obstojala je Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburgu, Pa. Ustanovljen je dne 28. januarja pokojni James Laughlin, vtemeljenjatelj današnje velike Jones and Laughlin jeklarske družbe, kakor „Pittsburg Trust & Savings Co“.

Banka se je tedaj nahajala na Penna Ave., blizu 11. ulice. V aprilu 1. 1852. kupila in prevzela je banka dobro gredočo denarno tvrdko Fifth Ward Banko, v. l. 1853. imenovala se je Pittsburg Trust Co., leta 1854. se je glavnicca povišala na \$200.000.

V tem času preselila se je na Wood Street poleg Fifth Avenue in to zemljišče je del lota, na katerem danes banka stoji.

L. 1863. se je ime banko menjalo v First National Bank of Pittsburg, Pa. (Prva Narodna Banka). To je bila prva banka v Pittsburgu in ena izmed prvih, ktere so zaprosile za čarter nacionalnih bank. Glavnica Prve Narodne Banke bila je takrat \$500.000 a bank je bilo takrat v Pittsburgu samo 12.

Dne 1. sept. 1875. povišala se je glavnicca banke na \$750.000 a v letu 1892. se je dodalo glavnicci nadaljnih \$100.000.

Dne 1. avgusta 1901. je bil inozemski in parobrodski oddelek utemeljen po konzulu Max Schambergu, poznan pod imenom Max Schamberg & Co., kupljen in banka je začela poslovati z Evropo, posebno z našimi rojaki.

Mr. Wm. F. Benkiser, ki je bil s tvrdko Max Schamberg & Co. od leta 1891. postavljen je bil za upravnika novega oddelka, in razan upravnika v tem inozemskem oddelku bilo je takrat nastavljenih še šest oseb. Danes ima bank v svojem inozemskem oddelku nastavljenih ne šest oseb kot leta 1901. temveč se je osovbe tega oddelka že leta 1912. povišala na 44 oseb.

V letu 1913. spojila se je Prva Narodna Banka v Pittsburgu z Drugo Narodno Banko in novi zavod se imenuje zdaj Prva-Druga Narodna Banka v Pittsburgu, Pa. Glavnica ima \$4.000.000 in prebitka \$1.168.027.03.

Dalje pogledjte Statement od 2. septembra 1915.

V VSAKEM SLUCAJU OBRNITE SE NA TO, ENO OD NAJBOLJ ZNANIH IN NAJGLASOVITIH BANK, NE SAMO V AMERIKI, TEMUC PO CELEM SVETU. NAŠ NASLOV V ANGLESKEM JEZIKU SE GLASI:

FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH Cor. Fifth Avenue and Wood St. PITTSBURGH, PA.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO HITRO, VARNO IN CENO. SPREJEMAMO DENAR V HRANITEV IN PLAČUJEMO OBRESTI. VSAKA ULOGA IZPLAČUJE SE NA ZAHTEV BREZ ODKAZA.

INOZEMSKI ODDELEK, VTEMELJEN PO KONZULU MAX SCHAMBERG & COMPANY PRODAJAMO PAROBRODSKE LISTKE ZA VSE PROGE, KAKOR SAME KOMPANJE. NAVODILA, SVETE IN VSE POTREBNE TISKOVNINE POŠILJAMO BREZPLAČNO.

Našega lastnega poštnega urada poslužuje se na tisoče naših rojakov, ker se jim pisma ne izgubujejo, tudi ako se isti večkrat selijo in premetujejo. — Pišite v domovino naj vam pošiljajo vaša pisma na našo banko. — Pošteno delo, točnost in varnost je naše geslo.

STATEMENT OF THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK OF PITTSBURGH

AT THE CLOSE OF BUSINESS SEPTEMBER 2, 1915.

Table with columns for RESOURCES and LIABILITIES. Resources include Loans and Discounts (\$9,297,029.84), Overdrafts (287.30), U. S. Bonds, at Par (3,601,000.00), Other Stocks and Bonds (4,366,088.22), Real Estate, Furniture and Fixtures (1,178,104.17), Cash on hand (\$1,526,470.90), Due from Pittsburgh Banks (695,014.84), Due from other Banks (2,689,456.22), Due from Treasurer U. S. (198,000.00). Total Resources: \$23,551,451.49. Liabilities include Capital (\$4,000,000.00), Surplus and Profits (1,168,027.03), Reserves, For Interest and Taxes (\$24,224.15), Special Reserve (295,988.54), Deposits (14,581,711.77), Circulation (\$3,500,000.00), Less Due from U. S. Treas (18,500.00). Total Liabilities: \$23,551,451.49.

OFFICERS

- J. B. FINLEY, Chairman of Board; LAWRENCE E. SANDS, President; FRANK E. BROOKS, Vice President and Cashier; CLYDE C. TAYLOR, Assistant Cashier; THOS. C. GRIGGS, Assistant to President; WM. F. BENKISER, Manager Foreign Department; W. J. FRANK, Assistant Manager Foreign Department.

MALI OGLASNIK. CLASSIFIED AD'S.

Wanted: laborers for one insertion... domestic help... work... Inquires: for friends etc... other notices... ZA OGLASE SE PLAČA: Kdor išče: delavce za vsakokrat... služničad... delo... prijatelje itd... za druge objave...

NAŠI TERITORIJALNI ZASTOPNIKI:

Za Calumet, Mich. in okolice: gosp. Dr. JOSEPH PLAUTZ. Za Mesaba Ranch: gosp. FRANK RANTASHA. Za New York in okolice: gosp. JOSIP LAPAJNAR katere rojakom najtopleje priporočamo. Uprava.

NAŠI LOKALNI ZASTOPNIKI.

Frank Ambroz, Tooele, Utah. Jakob Ambrozič, Eveleth, Minn. Jos. Aidich, Milwaukee, Wis. Joe Abel, Blocton, Ala. John Andolšek, Cleveland, O. Max Arnshek, San Francisco, Cal. Frank Bregar, Clinton, Ind. Tony Bakšič, So. Chicago, Ill. Ignac Celigoj, Kellog Idaho. Josip Čelin, St. Marys, Pa. T. Čadež za Reliance, Wyo. Jos. Crainz, Indianapolis, Ind. Conrad Contz, Radley, Kans. Joseph Dolinar za Broughton, Pa. John Debelak, Eveleth, Minn. Tony Fedran, Little Falls, N. Y. Peter Fugina, So. Chicago, Ill. Jos. Gorican za Chicago, Ill. John Grsieh, Calumet, Mich. Ant. Gačnik, Cleveland Ohio. Joe Gamaž, Pueblo, Colo. Joe Hribernik, Glencoe, Ohio. John Jakše, Imperial, Pa. Frank Jančevšek, Peoria Ill. Jerry Jerich, Pueblo, Colo. John Kočevar za Steelton, Pa. Matija Kamin, Forest City, Pa. Jea. Koss, Pittsburgh Pa. Anton Komar, Milwaukee, Wis. Frank Koren, Milwaukee, Wis. John Koren, Milwaukee, Wis. Louis Lesjak, Bridgeport, O. Frank Leskovec, Little Falls, N. Y. Mat. Leskovec, Girard, Ohio. Frank Likar, Johnstown, Pa. Alojz Lindič, Greensburg Pa. Frank Luzar, Indianapolis, Ind. Lovr. Mesarič, Milwaukee Wis. John Matecic, W. Winfield Pa. Ignacij Medved, Collinwood O. John Milčetič, Rankin, Pa. Mike Muhvič, Eattie Mich. Ant. M. Papich, Steelton, Pa. Mike Pavšek za Boswell, Pa. John Pezdirc za Reading, Pa. Andrej Pirc, Ely, Minn. Ivan Purnat, Little Falls N. Y. Jak Počičnik, Hostetter Pa. Frank Pucelj, Aurora, Ill. Rudolf Puzelj, Barberton, O. Matt Raven, Moundsville, W. Va. Frank Rotar, Tiooga, Colo. Anton Sneller, Pittsburgh, Pa. Jos. Starina, East Helena, Mont. Joe Starina, Indianapolis, Ind. Anton Stavanja, Cleveland, Ohio. Jos. Simčić, Pittsburgh, Pa. Peter Srnovčnik, Forest City, Pa. Wm. Thomas, Pittsburgh, Pa. Jos. Ulašič, Reading Pa. R. Valto, Milwaukee, Wis. John Vesel, Alhambra, Mich. John Vodovnik, Sheboygan, Wis. John Zusi, Midway, Pa.

Vsak rojak, kateri želi imeti krasen spomin naj nam naznači svoje ime, priimek in točen naslov. THE FIRST-SEC. NAT'L BANK Cor. Fifth Ave & Wood Street. PITTSBURGH, PA.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancom, kakor tudi sobratom družstva „Marija Sedem Zalosti“, št. 50, K. S. K. J. da sem premenil svoj naslov iz 1114 Voskamp St. Sedanjí moj naslov se glasi takole:

JOHN MRAVINTZ, 1107 Haslage Ave. N. S. Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI!

Kdor želi prevzeti zastop in nabirati naročnike za „Slovenski Narod“ v naših nasebinah po Združenih državah in Canadi naj nam to naznani. Uprava.

SLIKE Z BOJIŠČA. PRIHAJAJO VSAK TEDEN NOVE IN JIH LAHKO DOBITE POPOLNO BREZPRAČNO.

Vsakemu našemu naročniku, kateri nam najde novega naročnika vsaj za pol leta in pošlje njegovo ime in naročnino (najmanj 50c) na upravo bode dobil na zahtev gori imenovane bojne slike za polno brezplačno in poštnino prost.

BREZPLAČNO pošljemo vsakemu, ki nam naznani svoje ime, priimek in točen naslov, krasno potonismo knjižico okrašeno z lepimi slikami. Plište: Cunard S. S. Co., Ltd. 21, 24 State St. Dep. 3. New York.

POD SVOBODNIM SOLNCEM.

POVEST DAVNIH DEDOV.

Spisal Fr. Finžgar.

(Ta vrlo zanimiv roman se je začel v šestí številki Slovenskega Naroda. Kdor ga želi čitati in ni prejel šeste in nadaljnjih številke, naj si jih naknadno naroči.)

(Nadaljevanje.)

Na krovu se prikaže suženj v kratki tuniki, ki kriči in vije z rokami.

„Hitro si se preoblekel, Numida! Dobro igraš! Vrl dečko!“ Epafrudit ga je hvalil v srečo, groza je prenehavala. Barka se je nagnila čisto na stran, voda je udarila pod krov skozi odprte line, valovje se je razburilo in razpenilo — suženj je planil s krikom s krova v morje in se prijel čolnička, ki je plesal ob barki. Vojaki so dvignili vesla — in čolna sta obstala. Na obrežju se je razlegel krik, smeh, zašumeli so pogovori — barka je utonila.

Ljudstvo se je razkropilo — Epafrudit je obstal sam, v srečo radost, da je izvel do pičice svoj načrt in grenkost, ker je morala poginiti barka — ljubica, da je s poginom zabrisala sled pred pregnanjavci. Ko je tako zatopljen obšel na kamenu, potegnil ga je nekdo za rokav.

Spridonove oči so se zasvetile pred njim. Veliko veselje je bilo na obrazu evnuhovem.

„Gospod“ je izpregovoril, ko se je previdno ozrl po okolici. „Gospod, videl sem svetlo dvorjanico Ireno“.

„V Toperu?“ se je razveselil Epafrudit.

„Tukajle, tamle pod platano je oplakovala tvojo smrt“.

„Oplakovala? Je li zvedela tudi ona?“

„Kaj ne bi? Ni dojenčka v Toperu, da ne bi izgovarjal tvojega imena. Potrudili smo se, gospod, zelo potrudili“.

„Plakala je praviš?“

„Naglas! Bridko, da so mi solze stopile v oči. Morda je omedlela — zakaj videl sem častnike, ki so jo obkročili, prinesli nosilnico in odšli z njo!“

„Sirotka, angel božji! Še danes jo potolažim. Greh ima, kdor ne otare solze od teh nebeskih oči“.

Epafrudit je govoril ganjen in v zanosu. Vsa duša mu je v novič zaplamtela za to bitje, in zazdelo se mu je, kakor bi ga bil Bog oblagodaril in ga varoval zadnje dneve edino zato, da izvrši najlepšo nalogo svojega življenja — da združi dvoje krepostne — Iztoka in Ireno.

„Greh ima, praviš, gospod. In res ga ima in imel bi ga jaz, tako velikega, da bi me patriarh ne otel pekla, ko bi ti ne bil tega naznanil“.

„Zahvalim te. Razodel si mi hvaležnost svetle dvorjanice. Epafrudit ji vse povrne. — Kam sedaj, Spiridon?“

„V Solun; ker si nehal ti, začnem s trgovino jaz!“

„Želim sreče, modrost imaš. Morda se še vidimo, morda te še potrebujem“.

„Na službo, gospod prejasni, vedno na službo tebi — do smrti“.

Epafrudit je zagledal Numido, ki je plul s čolničem vstric s pretektom in glasno objakoval smrt svojega gospoda. Slišal je, da je govoril Rustiku, kako ga je ljubil, da je hotel z njim vred v smrt — pa se je zbal smrti — ker ni pravičen in čist kakor nedolžni Epafrudit. Grk se je hotel ogniti Numidi, da ne bi zbudil pozornosti. Zato je zavil v mesto. Kakor senca mu je sledil evnuh. Ko sta prišla pod platano, je ponovil Spiridon:

„Vidiš, gospod, tukaj je plakala prejasna“.

Tedaj se je Epafrudit ozrl, segal v nedra in mu smehljaje izročil par zlatov.

„Ne maram plačila za to, res ne maram. Ampak zlatih bizantincev je samo devetsto devetindvajset — za tisoč sva se zmenila, ne zameri — zato sprejemem, gospod, samo zato, pri Kristu, da ne lažem“.

Epafrudit je šel mirno dalje in mu namignil z roko, naj se loči od njega.

Se isti večer je Irena zvedela po Numidi vso resnično bridkoveselo povest o Iztoku in o Epafruditovi ukani. V blaženstvu se je topila pred ikono Bogorodice. In ko se je izmollila v hvalnem psalmu, je vstala s svetjem na licih, z ognjem v očeh. Njeno sree je prekipelo v ljubezni. Objela je služabnico Cirilo, jo stiskala na prsi, ji poljubljala oči in ustnice ter ponavljala kakor omočena:

„On živi! Moj Iztok živi in me ljubi! Pome pride — edini, predobri — junak junakov...“

SEDMO POGAVLJE.

Po travi so ležali razsedani konji — zleknjeni, kakor bi bili pocepani. Krila jih je plast sivega prahu. Po bokih so še polzele tunintam debele kaplje potu in se mesile s prahom v umazane jagode. Vdrti lakotnice izbornih živali so se trudno dvigale. Kljub plemeniti krvi so komaj vzdržali silno dirko, v katero jih je gnal bežeči Iztok in njegovi Slovenci.

Padala je večerna rosa. V dolini je šumel Tonzus od zapada, na severu so šepetali vrhovi dreyes po rebri Hema.

„Otetí samo, slava Perunu!“

Tako je izpregovoril Iztok, ko je odpel jermen pri četladi in jo položil v travo.

„Samo orlova perot bi nas bila dohitela in delfin bi bil priplul za nami po morskih valovih; ker pa Bizantinci niso ne orli in ne delfini — zato ležemo brezskrbno to noč in počijemo“.

Star Sloven, z razsekanim obrazom, je vrgel težki oklop na tla in se zleknil poleg njega na zeleno grivo.

Mladi vojaki so se lotili brašna in skrbeli za večerjo. Zakaj Epafrudit ni pozabil, da bodo begunci lačni. Velike usnjate torbe ob sedlih so bile nabite z mesnino in v čuturah je pljunkalo najboljšje vino.

Radovan je vlekel za jermen oklep po tleh in se bližal Iztoku, ki je zamišljen slonel na kupu praproti ob prasketajočem ognju. Iztok se je nasmešnil starcu.

„Kakor raca, tako kobališ, očka!“

Radovan je izpuštil jermen iz roke, oklep je zevajoč obtičal za grmom.

„To imam za plačilo, da sem te rešil! Nehvaležnik!“

„No, Radovane, ne jezi se! Zahvali bogove za tako ježo! Nisi še sedel na boljšem konju!“

„Hvala tebi za tako pasjo ježo! Racam sedaj po tleh, kakor bi bil pijan. In vendar je moje grlo suho in prašno, kakor cesta, po kateri smo gonili“.

„Ne jezi se! Saj veš, če je volk v selu, ni psu počitka!“

„Seveda! Tvojega jezika ne bolijo noge“.

„Leži senkaj, počij, bodi dobre volje in zapoj rajši!“

„Zapoj, zapoj! Sedaj se šališ z menoj, ki sem ti zdrobil verige. Seveda! Lahko ti je z mojo roko gade loviti! Toliko modrosti pa ni v tebi, da bi vedel, če kokoš ne zoblje, da tudi ne poje!“

Radovan si je jezno čupal brado in otrsral iz nje prah, ki se je pomešan s potom, sesedel po dolgih štrénah.

„Dajte, mladci, večerje Radovamu!“

Vojak je otvoril pred starcem torbo in privlekel iz nje kos mrzle pečenke.

„Čutaro!“ je zamrmral Radovan.

Ko mu jo je ponudil, jo je prijel s trudnimi rokami, zakašljal in zamokkal z ustnicami.

„Se pljuniti ne morem, taka suša! In sedaj bo tekla ta žlahtna Epafruditova kaplja po tako grdi, prašni cesti. Škoda!“

Odpil je na dušek več kot polovico in se oddahnil.

„Epafrudit, ko bi ti vedel, kako te ljubim!“

Nastavlil je še enkrat in nato zakotalil prazno čutaro po travi.

„Iztoče!“ je prišel z razveseljenim glasom. „Da nisem hodil jaz s pametjo po svetu, kaj bi bilo s teboj, kozliček vratolomni!“

Za to ti bo vedel hvalo ves rod Slovenov“.

„Na hvaljene jagode je treba kruto majhne cajne! Ampak vseeno. Če boš ti imel toliko hvale v srcu, kolikor je imas preveč na jeziku, bom vesel. Upam namreč, da boš o priliki počesal tistega koštruna, Tunjuša — če ga seveda sam ne pošljem prej Morani za priganjaca. Zakaj malo, malo je manjkalo zadnjic —“

Begunci so polegli krog Radovana in Iztoka ter radovedni poslušali gošca.

„Govori, očka!“ so se oglasili vsi zaeno. „Stvar je zanimiva. Da bi bil ti Tunjuša?“

„Jaz, da jaz, Radovan!“

„Povej!“ je silil Iztok.

„Zadnjic je bilo, ko sem nesel tvoje pozdrave iz Bizanca domov“.

„O domu, o sestri Ljubiniči, o očetu Svarunu mi nisi še ničesar povedal. Ni lepo!“

„Ni lepo? Sinko, vsak pastir naj svoje ovce zavrača! Ali si me kaj vprašal? Po očetu, po sestri? Nič! Zadujo kapljo ljubezni do svojih ti je menda izpila tista lepa dvorjanica, tista mehka podlasica. Ali naj ta rodi Slovenom Svarunice, volkove in ture! Kaj? Jagnjeta ti bo rodila — in še ta kilava!“

„Radovan, ne štruni mi Irene! Molči!“

Iz tok se je stresel od razburjenosti. V očeh so se svetlikali plameni. Radovan ni okrenil glave. Zavrtil je samo oči, pa je videl zadosti. Potuhnil se je, segel po drugi čutari, pil in nadaljeval:

„Ko sem doma žalostnemu očetu povedal, da živiš, da pravzaprav imenitno živiš v Bizancu, je stari oživil, kakor bi se bil napil te gale vina. Zakaj, ko sem prišel v gradišče, je ležal v travi, zvit v klopek, in ječal v smrtnih bridkosti“.

„Bolani?“ je hitro vprašal Iztok.

„Ne bolan, žalosten, na smrt žalosten zaradi vojne med brati. Čb njem sta klečala Velegost in Bojan in ga tolažila. Vrnila sta se namreč z nesrečno vestjo, da Anti — zlasti starejšini Volk in Viljenec — nečojno miru“.

Vsi vojniki so namršili obrvi in poslušali resnih lic Radovana.

„Volk in Viljenec! Zasljepljena!“

„Zapeljana, naščuvana po Tunjušu!“

„Veš li to?“

„Povedal mi je star Ant, ki se je umaknil prelivanju bratovske krvi in se potikal sam kakor volk v gori, ves žalosten. In takisto mi je pravil Svarun, da je bil pri njem Tunjuš in ščuval v boj na Volka in Viljenca. Ljubiniča mi je pa razodela, da se je Tunjuš pri njej — ženil — kravjerepnik!“

„Pri Ljubiniči ženil? Hun — Tunjuš? Lažeš, Radovan!“

„Da bi lagal, Iztoc! Še je ležal razbit vrč na mizi, katerega je Tunjuš razsul v jezi, ko sem dospel v gradišče. Ljubiniča se je tresla groze, katero ji je zaudal — ta čeljustač, mrjasec smrdljivi“.

„Da bi ga srečali! Ne uide mi!“

„Kakor sem ga srečal jaz in kakor je, žal, ušel meni...“

„Morda pa le Radovan njemu“, je zamrmral oni stari Sloven, česar godec seveda ni slišal, ker ni maral.

„Srečal sem ga, ko je vohral iz gradišča, ker mu je Ljubiniča pomolila pesico z ognjišča pod nos mesto poljuba. V dolini blizu gradišča sem zagledal njegov rdeči plašč — jaz pa v zasledo. Čakaj, sem si mislil, zdaj se spomniš, kdaj si preganjal Radovana! Hitro je jez-dil, glava mu je visela na konjskem vratu, vsa žalostna in dremotna. Mihal je, natančno sem videl. Objubil sem bogovom obete, napel hrbet ter se pripravil za skok iz zasjede. Bil je tako blizu, da bi ga zagrabil za plašč. Sežem po nož za pas — pri besih, noža ni bilo. Izgubil sem ga bil. In tako je ubežal smrti — kravjerepnik!“

„Pij, Radovane! Zakaj dobro si povedal!“

„Še boljše bi bil naredil; toda če ni bilo noža, ali naj ga s plunko po glavi? Več je vredna ena struna kot cela njegova buča. Toda še se srečava, še — in tedaj...“

Godec je zamahnil s stisnjeno pestjo in zopet segel po čutari.

Vojaki so udarili v vesel smeh. Toda Radovan jih je ošinil z divjim pogledom in se prevrnil od ognja v visoko travo.

„Le smejte se, drobnica vrtoglava! Ne poznate me šč!“

Potegnil je k besmi prazno torbo in si jo del pod glavo.

„K počitku!“ je ukazal Iztok. „Straža pri konjih naj se menja na vsaki dve uri, da čuvajta ne premaga spanec; zakaj trdnosti ste. Ob svitu zore odrinemo preko Hema!“

Vojaki so razgrebli žerjavico, da je ugasnil ogenj. Za nekaj trenotkov so vsi trdno spaspali.

Tudi Iztok je želel spanca. Začutil je po udih silno utrujenost. Šele sedaj se je zavedel, kako ga je zmučila ježa. Zaklopil je oči in potegnil konjeniški plašč čez obraz. Tisoč misli mu je vrelo po glavi. Toda na vse bi bil rad pozabil, samo da se odpočije za daljno pot. Zastonj! Iz drugega konjeniškega plašča je dihal vonj po nardi. Tako je dehtelo ono noč v njegovi sobi, ko se je sešel z Ireno.

Objel ga je ves čar tiste noči, ko je ljubljeno vedel za mehko roko iz čolna na Epafruditovem vrtu. V temi pod plaščem je zagledal njene modre oči, na licih je začutil božanje njenih svilenih las. Njegova duša je sedla v šajko, s katero jo je spremljal nazaj v carsko palačo. Nad njima nebo, v srebi en sam koprnec žarek, na ustnicah molk, ker so onemele besede v toliki sreči... Nato — boj — boj za njo — napad na vrtu — grozna ječa — sedaj brez nje... Kje si Irena?

„Otetá“, mu je rekel Epafrudit. Oteta? Azbada? Teodori? Mor-da tudi njemu oteta — in ne zanj. In vendar mu je življenje brez nje — smrt, dan brez večne misli nanjo — pusta noč, vse zmage — prazna igrača, če ne bi mogel pokloniti lavorik njej. Irena, kje bivaš? Ali hrepeni tvoje sree po mojem?“

„Tako mi Krista, objameš jo?“

Tudi to je rekel Epafrudit. Objamem? Kdaj? „Ker jo čuva Bog! Iztok se je v temni slutnji domislil blagovesti, katero mu je podarila Irena. Spominjal se je izrekov Krista križnega, katerega je molila ona. In rekla mu je: Veruj resnici — in njegova ljubezen napolni tudi tvoje sree.“

Iztok je občutil v srečo rahlo upanje; daleč na vzhodu se je zasvetilo, s tihim šelestom je prišlo po vrhovih dreves in mu pojilo dušo z besedami blagovesti: „Karkoli hoste prosili v mojem imenu, se vam bo zgodilo...“

Ustnice barbara so se začele premikati, iskale so besed, vrelo je iz duše: „Samo njo — Ireno — sveto — čisto — mojo edino mi daj — po Kristu, Gospodu njenem...“

Kakor sladka omočica mu je stisnilo seneci, obtežile so se trepalnice, iz noči se je rodila luč, iz luči je krilila Irena z rokami proti njemu in ga klečala: „Pridi, moj predobri — junak junakov...“

Zvezde so gasnile v hladnem jutra. Čuvaj je prebudil vojake. Takoj so osedlali konje, ki so odpočiti veselo hrzali in se pasli po travi.

„Niste čuli ničesar v noči?“ je vprašal Iztok.

„Ničesar, magister equitum“, ga je nazval najstarejši Sloven, ki je stražil jutranjo stražo.

„Topot konjice se ni oglasil!“

Kašelj in hripavost. SEVERA'S Balsam for Lungs. (Severov Balsam za Pljuča) se rabi pri zdravljenju prehlada, kašlja, hripavosti, vnetja sapnika in oslovskega kašlja že pretekli pet in trideset let. Je zelo izborni tešilni pripravek. Njegovo rabo priporočamo vsem — mladim in starim, otrokom in odraslim. Cena 25 in 50 centov. Kupite SEVEROVE PRIPRAVKE od vašega lekarnarje. Zavrnite nadomestitve. Ako vas lekarnar ne more zadovoljiti, naročite jih od nas. ZAPEKA, mešča glavobol, o- tožbe, zlatenica in žolčnica se staja zdravljenju, ako se rabiyo kakor na- vedeno v navodilu. SEVERA'S Liver Pills (Severove Jetrne Kroglice). Cena 25c. W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

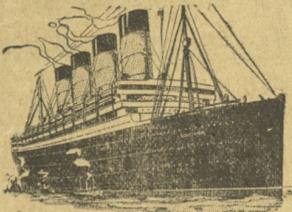
ZASLEDUJTE BOJNE DOGODKE! Krasna in velikanska mapa celega sveta, kjer lahko že na prvi pogled vidite, kod se kretajo razne mornarice in premi-kajo razne vojske. Poleg tega imate na tej mapi naslikane vse vladarje, ki so zapleteni in ki se utegnejo zaplesti v sadanju vojno, in to pa v njihovih najzadnjih fotografijah. Tudi so na tem ogromnem zemljevidu vse zastave in grbi v barvah vseh v boj zapletenih držav, pa tudi onih, ki utegnejo poseči v boj. Razentega je poleg prve mape še druga, na kateri so nari-sane Združene države in naslikani vsi predsedniki, počenši od Washingtona pa tja do Wilsona, kakor še devet drugih map in deset velikih slik, ki vam predstavljajo svetovne znamenitosti. To vse naročite še danes ter pošljite obenom 50 c. na upra-vo „Slovenskega Naroda“.

Šumela je reka, cesta je bila mrtva! „Hitro prigriznimo, potem na pot! Zvečer prenočimo onstran Hema in tam smo že utekli vsakemu progomu“. Vojaki so tesno opasani stoje zajurkovali. Edino Radovanov oklep je še tičal za grmom, kjer ga je bil pustil zvečer. Sam je še globoko hropel na torbi. „Radovane!“ Iztok ga je potresel za ramo. Godec je kriknil, sunil z obema rokama in se izmotal iz volnene halje, s katero se je bil odel preko glave. Obsedel je na tleh, si menceal oči in plašno gledal po vojakih. „Ni ga, psa!“ je zaklel po bizantinski. Vojaki so se mu zasmejali. „Koga ni?“ „Tunjuša! Davil sem ga, za vrat sem ga držal — pa mi je ušel — kravjerepnik! Še v spanju človek ne počije“. „Očka, mi gremo! — Hitro se opravi in na konja!“ Radovan se je skolebal na kolena, se uprl s pestmi v zemljo in lezel kvišku. „Pri Morani, da ne čutim nobene noge!“ Iztok mu je že ponujal polno čutaro. „Če me ta ne oživi, ležem nazaj, vi hodite svojo pot brez mene!“ Goleal je nateče močno grško vino, dokler ni izpraznil čutare. Obliznil se je po mokrih brkih, zamakal z ustnicami in izpregovoril: „Epafrudit, samo tvoja ljubezen je resnična! Bogovi s teboj in s tvojim vinom! Zakaj te je nesho iz Bizanca? Postaral se bom od žalosti, ker ne srečam več — ne tebe, ne tvojega vina. Ali ga sploh še kaj imate?“ „Torej grem z vami in vam pokažem staro pot preko Hema. Si-ecer bi legel v travo in spal“. „Ter čakal Tunjuša —“ Tako mu je rekel vojak, ki je stal pred njim ter držal oklep, da mu ga pripne krog prsi. „Nak! Oklepa nikdar več na moje kosti! Saj nisem želva. Do krvi so me ožulila ta žlezna rebra“. Iztok je velel vojakom, da so pripeli oklep k sedlu, dva sta poma-gala Radovanu na konja. Jutranjica je še trepetala na nebu, ko so begunci hitro jezdi-li vkreber po stari rimski cesti, ki je vodila v Podonavje in za Črno morje. Bila je zapuščena in zanemarjena. Nalivi in zime so jo razdr-le, da so begunci na mnogih krajih morali s konj in si delati steke preko strug in vdrtin. Dostikrat so vojaki opirali konje in jih tako-rekoc nosili ob breznihi. Plemenite živali, ki so poznale samo gladke ceste in ravno planoto, so se tresle po nevarnem potu. Minul je dan, preden so z velikanskim naporom dosegli severno pobočje. Hema. Kljub temi je ukazal Iztok, da so šli v dolino. Pot je bila boljša. Vendar niso mogli jezdit. Vodili so konje za povotce. Žal je bilo vsem, da niso izbrali nove, trgovske ceste. Če so šli iz Bizanca pre-ganjavci za njimi po dobri cesti, lahko jih prehitijo in tostran Hema napadejo. Zato so morali v dolino, da tam poiščejo pripravno zelenico, kjer napasejo konje, prenoče in drugi dan spešno jezdiyo dalje. Dobili so vsedlino, porastle z visoko travo. Tam so se utaborili, povečerali in legli, ne da bi zakurili ognjev. Iztok je odredil trojno stražo vrh kotline. Prošla je noč. O preganjaveih ni bilo sledu. Vse naokoli je bilo molčice in prazno. Hitro so jezdiili proti severu in pod noč dosegli uglajeno cesto, po kateri sta nekoč potovala Radovan in Iztok. Na-leteli so na majhna sela Tračanov. Pozvedeli so, da ni bilo vojakov iz Bizanca in tako so brezskrbno jezdiili dalje. Polagoma se je značilo. Konji so bili trdnji, da so se izpoti-kali. Vojaki so pričakovali, kdaj jim veli Iztok, da obstanejo in poiščejo prostora za nočevanje. Toda njih voditelj je jahal nekaj skokov pred njimi in se polglasno pogovarjal z Radovanom. „Tukaj!“ je vprašal Iztok godeca in pokazal na zidne kastela ob cesti na malem gričku. „Ne še tukaj! Pred Hilbudijem so stanovali tu Slovenci, ki so gojili celo morje lanu. Zato se imenuje ta kotel, ki je v razvalinah, „rendica“.“ (Dalje prihodnjic.)

CUNARD

najhitrejši parniki na svetu
„MAURETANIA“
NEW YORK - LIVERPOOL
najhitrejša proga preko Liverpoola za

LONDON,
PARIZ,
NAPOLJ,

RUSKO,
FINSKO,
PATRAS.

ODPLOVITEV ZA LIVERPOOL

TUSCANIA

petek, 26. novb. 4. p. m.

CAMERONIA SAXONIA

petek, 10. decemb. 4 p. m. sobota 25. decemb. 10 a. m.

Parniško pribrežje se nahaja na podnožju West 14. ulice North River, New York.

Za daljnje podrobnosti obrnite se na:

THE CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

21-24 STATE ST.

NEW YORK, N. Y.

ali njene pooblašcene zastopnike.

VLOGA ANGLEŠKE V SEDAJNI VOJSKI.

(Napisal: Frau Sovran, San Francisco.)

(Konec prihod.)

Nemški strategji so vedno računali z možnostjo angleškega napada skozi Belgijo in Nizozemsko, in da so imeli prav, so pokazala bruseljska odkritja in pa angleško razburjenje, ko je pred nekaj leti Holandija začela utrjevati Flushing ob Rokavskem kanalu. Danes, po preteku 15 mesecev, odkar je vojska izbruhnila, je postalo čisto jasno da aliirce ne bodo mogli prodrati nemške linije na zapadu s frontalnim napadom. Edina možnost da bi morebiti uspeli, se jim nudi, če bi si odprli pot skozi Holandsko ter tako padli Nemcem v zaledje in morebiti prodrli do Kruppovih orožarn v Essen. Seveda bi bilo treba za to namero pridobiti Nizozemsko, ki je dozdaj s pomočjo mobilizacije izkušala ohraniti nevtralnost nasproti obema strankama. S precejšno gotovostjo moremo sklepati, da bodo Angleži za prihodnjo spomlad napeli vse sile, da bi Nizozemsko pridobili zase, in zelo smo radovedni, v koliko se ji bo ta namera posrečila.

Tu moramo konstatirati, da je bila angleška diplomacija pred vojno sicer izredno uspešna, od izbruha naprej je pa imela približno toliko sreče kot angleško orožje, koder ni mogla svojih načrtov podkrepiti s svojo vojno mornarico. In brez dvoma je tudi nemški generalni štab pripravljen za vsako eventualnost.

Danes teža odgovornosti za vse operacije četvernega sporazuma bolj in bolj pada na angleške rame. Francoska je oslABLJENA ter z ozirom na stagnacijo pri svojem prebivalstvu ne more več žrtvovati veliko ljudi, ker je skoraj nemogoče priti do odločilnih uspehov. Rusija je tako daleč potisnjena na vzhod, da ji ne bo nikdar več uspelo izriniti armad centralnih velevalstev iz lastnega ozemlja, čeprav bi se ji prihodnjo pomlad morebiti posrečilo s skrajnim naporom ustati vzhodno-avstrijski naval, kaj je pa po dosedanjih izkušnjah tudi zelo neverjetno. Italijanska vojska si bo deloma razbila glave ob tirolskih in koroskih gorah ter kraških skalah, na drugi strani se pa tudi vidi, da naši nekdanji zavezniki na papirju tudi za svoje nove prijatelje ne marajo ravno preveč žrtvovati, kajti brezdomno bi aliirce lahko dosti več pomagali, zlasti ob Dardanilih, tako da bi Angležem ne bilo treba tjakaj pošiljati komaj za silo izvežbanih čet iz daljnih pacifiških kolonij. Prišli smo do položaja, da bodo Angleži morali svoje milijonske vojske tudi pokazati in sicer ne prej, gotovo prihodnjo spomlad, bahaštvo jih ne bo več rešilo, treba bo obilnejših človeških žrtev, če bodo sploh hoteli vojsko za aliirce resno nadaljevati.

Ko so se ruske vojske unikale s Poljskega, so se Rusi pa tudi Francozje istotako kot skoro leto poprej Belgiji z začudenjem povpraševali: Ou sont les Anglais? Kje so Kičenerjevi milijoni? Angleži so se izgovarjali, da manjka municije. Nekaj je že morebiti na tem, čeprav je Amerika dobavila izredne množine najrazličnejših vojaških potrebščin in so se Angleži sami hvalili, koliko so pomnožili število svojih orožarn. Kljub vsem izgovorom dobi utis, da bi bili Angleži lahko mnogo več storili za lastne zaveznike, če ni vse njihovo hvalisanje samo pesek v oči. Boljbolj prihaja tudi nepristranski opazovalec do prepričanja, da so Angleži v resnici kramarji kot jih karakterizirajo dobri poznavalci. S svojo mornarico bi pač radi vladali nad svetovnim morjem, tudi so pripravljeno financirati svoje zaveznike ter jih preskrbovati z vojaškimi potrebščinami, to pomeni dober „business“, toda lastne ljudi bodo žrtvovali le v najskrajnejši potrebi. Vse njihove izgube na bojnem polju do danes morebiti ne znašajo toliko kot imajo Francozje samo ubitih, da ne govorimo o Rusiji, ki je izgubila okrog dva milijona samih ujetnikov.

Kako so pred vojno izkušali Nemčijo izolirati, tako so po izbruhu predvsem izkušali operirati z intrigami, da bi pod devizo boja za civilizacijo, za pravice malih narodov, za napredek in svobodo zavedli v svetovni boj tudi druge še nevtralne narode. Proglasili so parolo, da se bore zoper pruski militarizem, dočim sami s svojim navalizmom hočejo udušiti svobode mednarodne pomorske trgovine. Angleži očitajo Nemcem, da pri teh moč pomenja pravico ter jim dan za dnem mečejo v obraz tisto toli obrabljeno „okovano pest“, dočim je ravno pri njih doma pred izbruhom sedanje vojske ulsterško gibanje s silo hotelo zadržati ustavno razširjenje ljudskih pravic na Irskem. Pri tem tudi ne smemo pozabiti, da je pod vplivom tega gibanja isti Sir John French, ki se danes kot poveljnik angleške ekspedicijske na kontinentu bori za „svobodo malih narodov“, pred par leti resigniral kot načelnik angleškega generalnega štaba, ko je kazalo, da bo morebiti treba v lastnem domu energično varovati ustavno svobodo in avtoriteto parlamenta, ki je bil voljan Irce dovoliti samoupravo.

Angležem bi marsikaj odpustili, če bi se ne prestopano pred svetom ne hvalisali kot zagovorniki napredka, civilizacije, demokracije in svobode, ko nam vendar žalostna zgodovina Irske ter uprava marsikaterih prekomorskih kolonij kot n. pr. Indije pričata, da so puš ali podvrženim narodom istotako kot druge več ali manj na sili in podjarmljenju sloneče države le toliko prostosti kot jim je smjelo od časa do časa prijalo. Zgodovina pričata, da v političnem oziru niso bili dosti boljši kot Francozje, ki so pod staro republikansko krinko enakopravnosti, svobode in bratstva še v najnovejšem času preganjali iz dežele svoje najboljšje državljane, ali pa Rusi, ki so s cenzuro papirizmom, rubljenjem in kozoško knuto razširjali vsvolovstvo.

S svojim črnenjem in psovanjem Nemcev so se Angleži šele temeljito osmešili, ampak tudi sami sebe osramotili, kar bodo videli šele, ko se po končani vojski nekoliko iztrežnejo. Žingoištsko časopisje je na Angleškem in po kolonijah že pred vojsko srdito sikalo proti napredku nemške svetovne trgovine in razvoju nemške trgovske in vojne mornarice. Po izbruhu je pa izlilo na Nemce kar cele plohe gnojnice in angleški poet laureat Rudyard Kipling, ki mu je lavrov venec brez dvoma moral splesniti je kratkoma razdelil človeštvo na dva dela, ljudi in Nemce. Od velikosti do smešnosti je v resnici samo en korak!

Npristranski opazovalec, ki je imel priliko študirati nemško in angleško kulturo, nemško in angleško znanost ter socialni napredek obeh ljudstev dobro ve, da so Nemci v vsakem oziru mnogo naprednejši od Angležev. Na Angleškem se dobi le par posameznikov, ki so znanstveno temeljito izobraženi, dočim po nemških in avstrijskih univerzah kar mrgoli resnih učenjakov in strokovnjakov. Poprečni takozvani izobraženci na Angleškem in posebno še po angleških kolonijah se pa odlikujejo po taki ignoranci, da se jim more inteligent, ki je došel z evropskega kontinenta, naravnost smejati, ko se hvalijo s svojo kulturo. Pač pa je treba konstatirati, da so Angleži v mišljenju in napredku zaostali, zlasti zaradi tega, ker so se obdali z nekakim kitsajskim zidom, misleč da imajo doma izvor vse popolnosti in ker se nočejo učiti tujih jezikov ter so zamenjali psihologični pa tudi socialni in ekonomični študij drugih narodov. Če so imeli uspehe v bojih z divjimi narodi, ki niso bili moderno oboroženi, mislijo, da bodo ostrašili z ropotanjem svojega orožja, s sklincevanjem na svoje bogastvo in na svojo grandiozno mornarico kakšen inteligentni narod na evropskem kontinentu. Kičener je bil prvotno pionirski oziroma tehniški častnik ter je žel svoje uspehe v oru in v neenakem boju z maloštevilnimi in slabo oboroženimi Buri, njegovo mišljenje je vse preveč mehanično, njemu vsled navedene karijere v resnici manjka one psihološke dispozicije, ki bi ga vsposobil za voditelja vojnih priprav velike aliance.

Tudi socialni napredek na Angleškem se z Nemčijo ne da primerjati. Angleška je zanemarila svoje poljedelstvo ter tako uničila

ravno oni stan, ki je podlaga vsakega zdravega gospodarskega razvoja. Nemški delavci so bolj izobraženi ter strokovno, osobito pa politični bolj organizirani kot angleški in kot nam pričajo številni strajki so tudi gospodarsko bolj situirani kot njihovi tovariši na Angleškem. Angleška socialna zakonodaja zaostaja za nemško, na Angleškem tudi še ni splošne in enake volivne pravice kot obstoja v Nemčiji in Avstriji. Tudi takozvani srednji stanovi pridejo na Angleškem veliko manj do veljave kot pa po slednje imenovanih dveh državah, ker je tam višja izobrazba slabo razvita ter ne daje nobene družabne distinkcije, in ker so ti stanovi na Angleškem mnogo politično več ali manj vdinjani aristokraciji, trgovskim velepodjetjem in finančijem močtem. Kdor le pregleda seznam članov angleškega parlamenta, lahko vidi, da takozvanemu demokratičnemu angleškemu narodu gospodujejo z malimi izjemami aristokracije, trgovski magnati, advokati in pa častniki, ki se sveda rekrutirajo in takozvanih boljših slojev. Tako torej izgleda angleška demokracija! Na Angleškem ne vlada aristokracija intelekta in že zato morajo Angleži sedanjo vojsko izgubiti. Višja kultura, višja inteligenca bo odločila to borbo, toda Angleži in njihovi zavezniki niso vstnu videti, da se te inponderabilne moči bore na nasprotni strani. Nepristranski zgodovinar bo z velikim začudenjem moral konstatirati, da je trojni, oziroma četvorni sporazum v boju za „obrabo svetovne“ organizirani poleg Indijcev, ki pripadajo pravzaprav beluemu plemenu kot mi ter posedujejo tisoletno kulturo samo da so pod angleškim gospodstvom zanemarjeni, tudi žolte Japonce in raznovrstno afriško družilo, ki je na tako primitivni stopinji, da mrtevce reže usesa za trofeje ter bi vojnim ujetnikom najrajši sekali glave. Zanimivo je tudi, da radi izigravajo Turke proti Nemcem, češ, da se volče drže vseh predpisov mednarodnega prava, dočim se baje barbari Nemci vedo kot Huni ter počenjajo vsakovrstne grozovitosti.

Nič se ne čudimo, da Angleži in njihovi prijatelji čutijo v družbi raznobojnih prekomorskih „borilcev za pravoto“ tako naklopnost do Turkov, in če se ti moško in pošteno bore, služi to priznanje v kompliment centralnim velevalstvom, ki sta po čudnih slučajih usode postali turški zaveznici in pokrovitelji. Odkrito rečeno „o alianco moremo zagovarjati vsled izrednih razmer. Če bi se imeli boriti z enako močnimi nasprotniki v odkritem boju in če bi ti ne izrabljali proti nam žoltega plemena in raznovrstnih afriških tolpa, bi turškega zaveznitva ne potrebovali, ob sedanjih prilikah ga pa moreno rabiti s popolno upravičenostjo. Pač nam turška zgošlovina ne nudi nobene sigurnosti, da je vzdrževanje otomanske oblasti koristno ali celo potrebno procvitu krščanske kulture in omne, toda pomisliti moramo, da so bile nezdrave razmere v Turčiji prvdsim posledica needinosti in medsebojne zavisti evropskih velevalstev. Po koncu sedanje vojske bo drugače. Že sedaj se more Turčija v boju protizaveznikom vzdrževati le vsled intelektualnega voostva Nemčije in Avstrije in po vojski bo vpliv centralnih velevalstev še mnogo večji, tako da bo nekdanja turška malomarnost in zanikrnost hočeš nočeš, morala izginiti.

Zdi se nam, da bo ravno Turška, ki jo je Velika Britanija do zadnjega časa v antegonizmu z Rusijo protežirala, zadala ang.čsko premoči v oru in smrti udarec. Angleško-francoska ekspedicijska ob Dardanilih se je izkazala kot popoln fiasko, istotako žalosten poraz je doživela angleška, oziroma aliirska diplomacija na Balkanu. Doselej „nepremagljivi“ Angleži, ki so vsled svojega slovesa mogli držati orientalec v strahu, bodo izgubili pri teh z bogato domišljijo obdarjenih vzhodnih narodih dosednji ugled in te izguba bo nele fantske oblasti in angleškega vpliva morebiti ravnatoko ali pa še bolj nevarna kot evakuacija Egipta, ki ga bodo morali zopet prepustiti Turčiji.

Kako se bo vojska za Angleško končala in za koliko bo njena oblast eksaktno pritržena, o tem je za sedaj še prezgodaj debatirati. Nadaljevanje vojske na aliirski strani zavisi v glavnem od nje, zerve so še skoraj docela neizrabljene, na drugi strani pa ima s svojo mornarico takorekto neomenjeno oblast nad svetovnim morjem iz vseh mogočih delov sveta. Ena stvar pa je gotova, breme bo jo ali pa vsaj za sedaj še nočejo priznati. Tudi je pred pričetkom pripisu teh vrstic se zdi, da se bo usoda vse vojne in predvsem angleške svetovne oblasti odločila v bližnjem oru, najbrže ob Sueškem lueijonaril zgodovinski razvoj, bo torej brzokone tudi za sedanjo prvo svetovno velesilo postal osodepolnega pomena.

RIMSKO VPRAŠANJE PO SVETOVNI VOJNI.

Profesor na nemškem vseučilišču v Pragi objavlja študijo o položaju papeža od odprave cerkvene države in o bodoči mednarodni uredbi tega vprašanja. V vrsti člankov razpravlja avtor o dvojni suvereniteti papeža (duhovni in svetni), o cerkveni državi dunajskega kongresa, o nje propagisti, o italijanskem garancijskem

zakonu in o rešenju rimskega vprašanja po novem dunajskem kongresu. Pisec se ne poteza za staro cerkveno državo in tudi ne usiljuje javnosti kakega drugega določenega poizkusa za rešenje vprašanja. Hoče le pripraviti mirno proučenje ter s tem pripoše nedavno izrekel Benedik XV. hrepenenjem po čim skorajšnjem miru med narodi spajamo željo,

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU.

USTANOVLJENA LETA 1878
SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI.
ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI.
INOZEMNI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino
100 kron za \$15.50

Z JAMCENJEM.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK

CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

Lastno poslojbe.

POZOR! VAŽNO! POZOR!

ZNATNO ZNIŽANE CENE PRI POŠILJATVAH DENARJA.

Cene so sledeče:

5 Kron	\$ 25
10	45
15	65
20	85
25	105
30	125
35	145
40	165
45	185
50	205
55	225
60	245
65	265
70	285
75	305
80	325
85	345
90	365
100	385
200	710
300	1015
400	1320
500	1625
600	1930
700	2235
800	2540
900	2845
1000	3150
2000	6200
3000	9250
4000	12300
5000	15350
6000	18400
7000	21450
8000	24500
9000	27550
10000	30600

Ker ne vemo, koliko časa bodo te nizke cene ostale, opozarjamo rojake, da se sedaj poslužijo te izredno ugodne prilike.

Povejte o tem tudi svojim znancem.

First-Second National Bank of Pittsburgh, Pa.

Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

POŠLJITE SAMO 25 centov

na upravo „SLOVENSKEGA NARODA“ kot četrtletno naročnino in dobivali boste najuglednej in najneodvisnej časnik v Ameriki.

Polletna naročnina \$0.50
Celoletna naročnina \$1.00
(Opozarjamo vas na naše krajsne darove)

Vsaka

pošten delavci si lahko začel v svojem prostem času nekoliko dolarjev na teden, ako se ta

koj obrne na upravo „Slovenskega Naroda“ za pojasnilo.

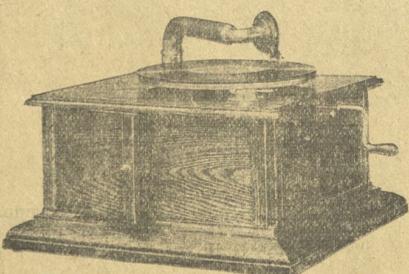
RUSKE NASILNOSTI

Wolfvov biro javlja: S prispegi 19 ruskih državljanov je potrjeno, da so ruski vojaki na povle svojih oficirjev sredi oktobra v kraju Budwicere 27 moških in ženski protestantske vere in nemškega pokoljenja, ki pa živo dolgo na Ruskem in imajo sorodnike v ruski armadi, pretepli, trpinčili in obesili. Tega da se udeležil tudi polkovnik ruskega pešpolka št. 105.

SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE.

FONOGRAF VREDEN \$25.—

brez roga, najmodernejši zadnji model, velik 16x16x8 palcev, izdelan iz najboljšega hrastovega lesa, ukusno politiran s fino ponikljanimi kovinastimi deli. Igra vse Columbia in Victor plošče. Daje čist in močen glas, kateri se lahko po poljubni hitrosti uravnava. Navija se lahko med sviranjem.

Znano nam je, da naš narod rad posluša lepo glasbo. Da pa ne pade v krepilje raznim sleparijam, katere so se v zadnjem času pri nabavljanju fonografov dogajale, mi s tem nudimo priliko, da si lahko brezskrbno nabavi dober glasbeni stroj.

Pogoj je sledeč: Vsak naš naročnik, kateri ponovi svojo naročnino, ali nam pošlje novega celoletnega naročnika v znesku \$1.— in priloži še za fonograf \$10.—, prejel ga bo z obratna pošto. Za fonograf jamčimo. Komur bi ne ugajal, naj ga vrne na naše stroške, in povrnil mu bomo plačanih \$10.—.

Za dobavo teh fonografov, katerih vsak je vreden najmanj \$25.— in ga izpod te cene ne morete nikjer kupiti, smo sklenili pogodbo z dotično izdelovalnico fonografov in je gori imenovana cena izključno samo za naše naročnike tako nizka.

Na zahtevanje pošljemo tudi imenik plošč s slovenskimi naprevi. Kdor želi preživeti veselo urico ob poslušanju krasne godbe in domače pesmi v dolgih jesenskih in zimskih večerih, naj se poslužite naše ugodne prilike.

Uprava.

ŽEPNO PERO, SVINČNIK in PEČAT Z IMENOM IN PRIIMKOM SAMO ZA NAŠE NAROČNIKE.

50c

Napišite svoje ime in priimek, pošljite 50 c. na upravo lista, navedite svoj točni naslov, in naročilo se bode takoj izvršilo.

Slovinci in Slovenke, naročajte se na „Slovenski Narod“, najboljši slovenski list v Ameriki!